

การพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา
พฤษภาคม 2556

การพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา
พฤษภาคม 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา
พฤษภาคม 2556

สิทธิพงษ์ ปานนาค. (2556). การพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. ปริญญาโท กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม อาจารย์ ดร.พิมพา ม่วงศิริธรรม ,อาจารย์ ดร.อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน ด้านความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น อำนาจจำแนก และศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมิน

ผลวิจัยพบว่า

1. แบบประเมินประกอบด้วยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 คุณลักษณะ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ แต่ละด้านมีพฤติกรรมบ่งชี้แต่ละ 5 ข้อ รวมพฤติกรรมบ่งชี้เท่ากับ 40 ข้อ และรูปแบบการประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ประกอบด้วย 4 ระดับ คือ 0 , 1 , 2 , 3

2. คุณภาพของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1) ด้านความเที่ยงตรง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6-1.0

2) ด้านความเชื่อมั่น (α) แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่ามีความเชื่อมั่นจากการวิเคราะห์แบบประเมินในภาพรวมทั้งฉบับ 40 ข้อ ด้านที่ 1-8 เท่ากับ 0.987 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่ามีค่าความเชื่อมั่นใน ด้านที่ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เท่ากับ 0.882 ด้านที่ 2 ซื่อสัตย์สุจริต เท่ากับ 0.892 ด้านที่ 3 มีวินัย เท่ากับ 0.923 ด้านที่ 4 ใฝ่เรียนรู้ เท่ากับ 0.927 ด้านที่ 5 อยู่อย่างพอเพียง เท่ากับ 0.918 ด้านที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน เท่ากับ 0.954 ด้านที่ 7 รักความเป็นไทย เท่ากับ 0.889 ด้านที่ 8 มีจิตสาธารณะ เท่ากับ 0.924

3) ด้านค่าอำนาจจำแนก (r) แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกโดยรวมอยู่ระหว่าง 0.763-0.960 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่ามีค่าอำนาจจำแนก ด้านที่ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่ระหว่าง 0.763-0.892 ด้านที่ 2 ซื่อสัตย์สุจริต อยู่ระหว่าง 0.798-0.928 ด้านที่ 3 มีวินัย อยู่ระหว่าง 0.797-0.931 ด้านที่ 4 ใฝ่เรียนรู้ อยู่ระหว่าง 0.877-0.945 ด้านที่ 5 อยู่อย่างพอเพียง อยู่ระหว่าง 0.813-0.956 ด้านที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน อยู่ระหว่าง 0.903-0.951 ด้านที่ 7 รักความเป็นไทย อยู่ระหว่าง 0.779-0.915 และด้านที่ 8 มีจิตสาธารณะ อยู่ระหว่าง 0.793-0.960

3. ความเป็นไปได้ของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 พบว่า แบบประเมินมีข้อดีคือ เข้าใจ ง่าย ชัดเจน และช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งใจเรียนมากขึ้น โดยมีข้อจำกัดในการนำแบบประเมินไปใช้ คือการประเมินผู้เรียนแต่ละคนต้องใช้เวลามาก มีความยุ่งยาก เป็นการเพิ่มภาระงานให้กับครูมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามยังมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากการใช้แบบประเมินนี้ว่า ให้ปรับลดข้อ พหุติกรรมบงชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในแต่ละด้านให้น้อยลง และนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการ ประเมินเพื่อลดข้อจำกัดดังกล่าว

THE DEVELOPMENT OF DESIRABLE CHARACTERISTICS EVALUATION FORM
IN PHYSICAL EDUCATION TEACHING BASED ON BASIC EDUCATION
CORE CURRICULUM B.E. 2008

Present in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Physical Education
at Srinakharinwirot University

May 2013

Sittipong Pannak. (2013). *The Development of Desirable Characteristics Evaluation Form in Physical Education Teaching Based on Basic Education Core Curriculum B.E. 2008* Master's Thesis, M.Ed. (Physical Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Dr. Pimpa Moungsirithum , Dr. Ittipat Suwathanpornkul.

The research objectives were to conduct desired characteristics evaluation form in physical education based on basic education core curriculum B.E.2008 for secondary education teachers, and, to verify qualities of evaluation form; content validity, reliability, and, discrimination index. The research results were as follow;

1. The desired characteristics evaluation form consisted 8 components; 1) Love of nation, religion and the monarchy 2) Honesty and integrity 3) Self-discipline 4) Avidity for learning 5) Applying principles of Sufficiency Economy Philosophy in one's way of life 6) Dedication and commitment to work 7) Cherishing Thai nationalism and 8) Public-mindedness. Each component has 5 indicators with 4 rating scales.

2. The quality of desired characteristics evaluation form were;

1.1 The content validity of items has an IOC index (item objective congruence) between 0.6-1.0.

2.2 The reliability of desired characteristics evaluation form was 0.897. As for each components were; 1) Love of nation, religion and the monarchy ($\alpha=0.882$) 2) Honesty and integrity ($\alpha=0.892$) 3) Self-discipline ($\alpha=0.923$) 4) Avidity for learning ($\alpha=0.927$) 5) Applying principles of Sufficiency Economy Philosophy in one's way of life ($\alpha=0.918$) 6) Dedication and commitment to work ($\alpha=0.954$) 7) Cherishing Thai nationalism ($\alpha=0.889$) and 8) Public-mindedness ($\alpha=0.924$).

3.3 The discrimination index desired characteristics evaluation form was 0.657-0.955. As for each components were; 1) Love of nation, religion and the monarchy ($r=0.763-0.892$) 2) Honesty and integrity ($r=0.798-0.928$) 3) Self-discipline ($r=0.797-0.931$) 4) Avidity for learning ($r=0.877-0.945$) 5) Applying principles of Sufficiency Economy Philosophy in one's way of life ($r=0.813-0.956$) 6) Dedication and commitment to work ($r=0.903-0.951$) 7) Cherishing Thai nationalism ($r=0.779-0.915$) and 8) Public-mindedness ($r=0.793-0.960$).

3. The feasibility of desirable characteristics evaluation form in physical education teaching based on basic education core curriculum B.E. 2008 showed that the advantages of this form were clear, easy to understand and encouraged students paying more attention to study. Nevertheless, the limitations of the form were the complexity, taking much time to assess to each student and increasing more workloads for teachers. However, there were the useful suggestions of this form that teachers should decrease each behavioral indicator of desirable characteristics and use media and technology to reduce those limitations.

ปริญญาบัตร
เรื่อง การพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ของ
นายสิทธิพงษ์ ปานนาค

ได้อนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย ให้นำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
วันที่ เดือน พฤษภาคม 2556

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาบัตร คณะกรรมการสอบปริญญาบัตร
..... ประธาน
(อาจารย์ ดร.พิมพา ม่วงศิริธรรม) (รองศาสตราจารย์ไพบุลย์ ศรีชัยสวัสดิ์)
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล) (อาจารย์ ดร.พิมพา ม่วงศิริธรรม)
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ อินทร์ถมยา)

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ จากความเมตตากรุณาอย่างดียิ่ง จากอาจารย์ ดร.พิมพา ม่วงศิริธรรม และอาจารย์ ดร.อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ซึ่งกรุณาให้การช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และเป็นพี่ปรึกษาในการทำปริญญานิพนธ์ รวมถึงคอยชี้แนะ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีเสมอมา ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ในโอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ไพบุลย์ ศรีชัยสวัสดิ์ ประธานสอบปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ อินทร์ถมยา กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่กรุณาให้คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความเรียบร้อย และสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ไพบุลย์ ศรีชัยสวัสดิ์ อาจารย์ ดร.พัชรชศักดิ์ รัษฎประจันบาน อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์อชิปย์ อู่แก้ว รองผู้อำนวยการ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยรังสิต อาจารย์จิตตราณี ประสงค์เจริญ อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ และอาจารย์สุรีย์ อรรถกร อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียน สายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะครูอาจารย์ทุก ๆ ท่าน ที่ได้ให้การอบรม สั่งสอน ถ่ายทอดวิชา ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ข้าพเจ้า รวมถึงบิดา มารดา บุคคลในครอบครัว ผู้มีพระคุณทั้งหลายที่ให้การช่วยเหลือดูแลเป็นอย่างดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้เข้าร่วมวิจัยทุก ๆ ท่าน ที่มีส่วนร่วมในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณกองทุนการศึกษาจากราชกรีฑาสโมสร ที่สนับสนุนให้ทุนการศึกษาแก่ข้าพเจ้าเพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษา และจัดทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

สิทธิพงษ์ ปานนาค

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
โครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	8
วิสัยทัศน์.....	8
หลักการ.....	8
จุดมุ่งหมาย.....	9
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	9
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน.....	9
คุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	10
มาตรฐานการเรียนรู้.....	10
ตัวชี้วัด.....	11
สาระการเรียนรู้.....	12
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	13
ระดับการศึกษา.....	13
การจัดเวลาเรียน.....	14
โครงสร้างเวลาเรียน.....	15
การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ.....	16
การจัดการเรียนรู้.....	16
สื่อการเรียนรู้.....	18
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	19
เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน.....	21

สารบัญ

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	23
ความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	23
ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	24
การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	27
แนวดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	27
การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	27
การรายงานผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	31
องค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา.....	33
ความหมายของพลศึกษา.....	33
จุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษา.....	34
วิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางพลศึกษา.....	35
สถานที่ วัสดุและอุปกรณ์.....	39
การวัดและประเมินผลทางพลศึกษา.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
งานวิจัยต่างประเทศ.....	42
งานวิจัยในประเทศ.....	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	49
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56

สารบัญ

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	74
ขอบเขตของการวิจัย.....	74
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
สรุปผล.....	74
อภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	83
ข้อเสนอแนะสำหรับการการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	83
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551....	90
ภาคผนวก ข หนังสือแสดงความยินยอมในการเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัย.....	97
ภาคผนวก ค แบบบันทึกการสัมภาษณ์.....	99
ภาคผนวก ง รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	101
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	103

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำแนกโรงเรียนตามสหวิทยาเขต เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2.....	50
2 จำแนกกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนตามสหวิทยาเขต เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2.....	51
3 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	57
4 แบบแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ที่มีต่อการสร้างแบบ ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	58
5 แสดงค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551ด้านที่ 1-8.....	62
6 แสดงค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภาพรวมด้านที่ 1-8.....	66

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	7
2 วิธีการพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสภาพการณ์ปัจจุบันประเทศต่างๆ ในสังคมโลกต้องเผชิญกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความต้องการทางทรัพยากรธรรมชาติ และอื่นๆ อีกหลากหลายด้าน สิ่งที่จะเป็นเครื่องกำหนดช่วยส่งเสริมให้ประชาชนในแต่ละประเทศมีคุณภาพ มีการเรียนรู้สามารถปรับตัวให้ทันต่อสภาวะที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของเหตุการณ์ในปัจจุบันนั้นก็คือการศึกษา การศึกษาจะช่วยถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆ ทำให้คนเราได้รู้จักการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี และศึกษานี้ก็เป็นเป้าหมายที่สำคัญสำหรับทุกประเทศ ซึ่งต่างก็มุ่งหวังที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้กลุ่มคนในประเทศของตนนั้นมีอัตราการศึกษาที่สูงเพิ่มขึ้นทุกปี เช่นเดียวกับประเทศไทยซึ่งมีการจัดการศึกษาและพัฒนาทางด้านการศึกษาอย่างยาวนาน โดยเริ่มตั้งแต่สมัยของกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี และมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาจนกระทั่งถึงสมัยปัจจุบัน ซึ่งในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์การศึกษาก็ได้มีการพัฒนาที่หลากหลายรูปแบบเรื่อยมาซึ่งจะเห็นได้ว่ารัฐบาลหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารประเทศได้ให้ความสำคัญของการศึกษา จึงได้มีการจัดทำเป็นกฎหมายและบัญญัติใช้ในระเบียบต่างๆ เช่นการกำหนดให้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เพื่อใช้เป็นกฎหมายบังคับในการจัดการศึกษา โดยให้ความหมายของการศึกษาคือ กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ องค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 2)

นอกจากนี้การจัดการศึกษายังมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 3) ซึ่งในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามรูปแบบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ต้องอาศัยองค์ประกอบด้วยกันหลายด้านทั้งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษา บุคลากร ทั้งในและนอกสถานศึกษาที่จะมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกระบวนการทำงานทางด้านการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์และประสบความสำเร็จทางด้านการศึกษา โดยสิ่งที่พบว่าการศึกษาจะล้มเหลวหรือประสบความสำเร็จนั้น สิ่งหนึ่งที่จะเป็นเกณฑ์และสามารถบ่งบอกได้ว่าการศึกษาเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ นั่นก็คือหลักสูตรการศึกษา โดยหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในระดับต่างๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายและบรรลุจุดประสงค์ ตามแนวคิดหรือวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ทั้งนี้โดยการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษานั้นต้องมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น

พื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดไว้ โดยเฉพาะในปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ใช้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย และกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษา ให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 1)

ในลักษณะเดียวกันความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาจัดเป็นสาระการเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้ เพราะการมีสุขภาพดีเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประการแรกของคนไทยที่รัฐบาลได้กำหนดไว้เป็นนโยบาย และมาตรการในการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถยืนหยัดได้อย่างไทยในประชาคมโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นเรื่องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ การป้องกันโรค การส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพ และการบริหารจัดการชีวิตเพื่อดำรงสุขภาพที่ดีอันเป็นรากฐานสำคัญยิ่งในการดำเนินชีวิตที่สมดุล ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ อันเป็นองค์ประกอบของการมีสภาวะสุขภาพที่สมบูรณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545: 1)

ในปัจจุบันนี้พลศึกษาจัดเป็นวิชาที่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งอยู่ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พลศึกษาจึงมีความสำคัญเท่าเทียมกับกลุ่มสาระอื่น ๆ ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เรียน แต่ที่แตกต่างจาก กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ก็คือพลศึกษาเป็นกิจกรรมทางกายที่ช่วยพัฒนาสมรรถภาพทางกาย สมรรถภาพทางจิตใจ และคุณภาพชีวิต ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียน ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ท่อนหนึ่งว่า การกีฬาอันนับเป็นอุปกรณที่สำคัญยิ่งเพราะเป็นการกล่อมเกล่าให้เด็กมีจิตใจอดทน กล้าหาญ รู้แพ้รู้ชนะ ปลูกฝังพลานามัยให้แข็งแรง เป็นปัจจัยส่งผลให้เด็กมีสมรรถภาพทั้งทางจิตใจและร่างกาย เป็นผลสืบเนื่องไปถึงการเป็นพลเมืองของชาติอันเป็นยอดปรารถนา (พระบรมราโชวาทในพิธีเปิดการแข่งขันกรีฑานักเรียนประจำปี วันอังคารที่ 28 พฤศจิกายน 2504) การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการปลูกฝังค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้เป็นไปในทิศทางที่ดี ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรทางการศึกษา และนอกจากนี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ครูพลศึกษามีการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยวิธีการจัดการเรียนรู้คือวิธีการที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งใช้เทคนิคการสอนเนื้อหาวิชาและสื่อการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ วิธีการจัดการเรียนรู้นับเป็นหัวใจสำคัญของครู เพราะเป็นการเชื่อมระหว่างการศึกษาให้ความรู้ประสบการณ์เนื้อหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อให้มี

พฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ครูที่ดีต้องเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจ ตลอดจนโครงสร้างหลักสูตรเนื้อหาประสบการณ์และสถานการณ์ในการเรียนรายวิชานั้นๆ ที่สามารถนำมาดัดแปลงในการสอน และส่วนที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา คือการวัดและการประเมินคุณภาพของผู้เรียนโดยต้องคำนึงถึงหลักการประเมินตามเนื้อหาของหลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรที่เป็นหลักสูตรมาตรฐานแกนกลาง ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดให้การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเกณฑ์ในการเลื่อนชั้นและจบระดับการศึกษา ซึ่งกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ประกอบด้วยความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปแล้ว นอกจากนี้ จะมีความรู้ความสามารถตลอดจนคุณธรรม จริยธรรมที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดแล้ว จนนำไปสู่การมีสมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการด้วย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดนั้นต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนา ฝ่ายการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในลักษณะต่าง ๆ จนตกผลึกเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในตัวผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต้องใช้ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมที่ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลพฤติกรรมเพื่อนำมาประเมินและตัดสิน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: 49)

การจัดการเรียนรู้พลศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ถูกกำหนดขึ้นตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจัดให้มีการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยให้โรงเรียนที่มีความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการนำหลักสูตรไปปรับใช้ เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 และในปีการศึกษา 2554 เป็นต้นไปให้ทุกชั้นเรียนมีการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปปรับใช้ตามบริบทและจุดเน้นของสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้จึงต้องส่งเสริมให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตร โดยเฉพาะทางด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่มีการกำหนดขึ้นในหลักสูตร ประกอบกับผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการประเมินในแต่ละคุณลักษณะ ดังนั้นในส่วนของผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อเป็นแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อให้การประเมินมีคุณภาพ ตรงตามนิยาม ตัวชี้วัด และสำหรับใช้ในการรายงานผลการตัดสินพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 คุณลักษณะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้กับสถานศึกษาได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น และอำนาจจำแนกของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้ได้แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อใช้ในการประเมินผู้เรียนสำหรับครูพลศึกษา โรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาทั่วไป ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจในการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 62,348 คน
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมิน คือ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 11 กลุ่มสหวิทยาเขต

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวิชาพลศึกษา จำนวน 47 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมิน คือ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 11 กลุ่มสหวิทยาเขต โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามโรงเรียนแต่ละกลุ่มสหวิทยาเขต ได้จำนวน 11 คน วิทยาเขตละ 1 คน

นियามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะที่สังคมต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกำหนดไว้ 8 คุณลักษณะ ประกอบด้วย

1.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

1.2 ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติ ตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ

1.3 มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

1.4 ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

1.5 อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.6 มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

1.7 รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

1.8 มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

2. การพัฒนาแบบประเมิน หมายถึง แบบประเมินที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 คุณลักษณะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อใช้ในการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่เรียนในรายวิชาพลศึกษา

3. การจัดการเรียนรู้พลศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ของเนื้อหาสาระพลศึกษา ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวเป็นสื่อ

4. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หมายถึง หลักสูตรแกนกลางของประเทศที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นกรอบในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา สำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคน

5. ครูพลศึกษา หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการสอน หรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในรายวิชาพลศึกษา สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

6. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา ประกอบไปด้วยท้องที่ เขตบางรัก วัฒนา สาทร พระโขนง บางนา คลองเตย บางคอแหลม ยานนาวา ดินแดง ห้วยขวาง จตุจักร ลาดพร้าว บางเขน สายไหม บึงกุ่ม บางกะปิ วังทองหลาง ดอนเมือง หลักสี่ ลาดกระบัง สะพานสูง คันนายาว มีนบุรี คลองสามวา หนองจอก ประเวศ และสวนหลวง กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งตามระบบการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาการปกครอง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

7. สหวิทยาเขต หมายถึง การแบ่งกลุ่มตามพื้นที่ตั้งของแต่ละโรงเรียน เพื่อบริหารงานทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ประกอบด้วย 11 สหวิทยาเขต คือ วิทยาเขตนวนจันทร์ เสรีไทย วิวาทดี รัชโยธิน วังทองหลาง จตุรวิทย์ เบญจศิริ กรุงเทพตะวันออก ศรีนครินทร์ เบญจบุรพา และวิทยาเขตราชนครินทร์

8. คุณภาพของแบบประเมิน หมายถึง คุณลักษณะดังต่อไปนี้

8.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) หมายถึง คุณสมบัติของเครื่องมือที่ใช้ในประเมินมีความถูกต้องในเนื้อหาและภาษาที่ใช้ตามขอบเขตที่กำหนดไว้ โดยการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญหาดัชนีความสอดคล้อง (Item objective congruence : IOC) ของข้อคำถาม

8.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง คุณสมบัติของแบบประเมินที่แสดงผลของการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนได้ค่าคงที่แน่นอน โดยใช้โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค

8.3 อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง คุณสมบัติของแบบประเมินที่สามารถจำแนกความแตกต่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในระดับดีเยี่ยม ดี ผ่าน หรือไม่ผ่านเกณฑ์ออกจากกันได้ โดยหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบประเมิน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. โครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. องค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยในประเทศ

โครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 3-27)

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์ และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้องตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไรและประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)

2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4- 6)

หลักสูตรได้มีการกำหนดรหัสกำกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อความเข้าใจและให้สื่อสารตรงกัน ดังนี้

ว 1.1 ป.1/2

ว	หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
1.1	หมายถึง สาระที่ 1 มาตรฐานข้อที่ 1
ป.1/2	หมายถึง ตัวชี้วัดชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ข้อที่ 2

ต 2.2 ม.4-6/3

ต หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2.3 หมายถึง สาระที่ 2 มาตรฐานข้อที่ 2

ม.4-6/3 หมายถึง ตัวชี้วัดชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ข้อที่ 3

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

องค์ความรู้ ทักษะสำคัญและคุณลักษณะในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1. ภาษาไทย : ความรู้ ทักษะและวัฒนธรรมการใช้ภาษาเพื่อ การสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่าภูมิปัญญา ไทย และภูมิใจในภาษาประจำชาติ

2. คณิตศาสตร์ : การนำความรู้ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิตและศึกษาต่อ การมีเหตุมีผลมีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์พัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์

3. วิทยาศาสตร์ : การนำความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์

4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม : การอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข การเป็นพลเมืองดีศรัทธาในหลักธรรมของศาสนาการเห็นคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ความรักชาติ และภูมิใจในความเป็นไทย

5. สุขศึกษาและพลศึกษา : ความรู้ทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยของตนเองและผู้อื่น การป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธีและทักษะในการดำเนินชีวิต

6. ศิลปะ : ความรู้และทักษะในการคิดริเริ่มจินตนาการสร้างสรรค์งานศิลปะสุนทรีย์ภาพและการเห็นคุณค่าทางศิลปะ

7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี : ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพและการใช้เทคโนโลยี

8. ภาษาต่างประเทศ : ความรู้ทักษะ เจตคติ และวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้และการประกอบอาชีพ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มี ศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถ จัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิด ตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัว ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้ คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความ รับผิดชอบการทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การ ช่วยเหลือแบ่งปันกันเอาอาหาร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และ ความสนใจของผู้เรียนให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความ เหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และนักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และ ท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

ระดับการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จัดระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการ ศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิด พื้นฐานการติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนา คุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว มีทักษะในการคิดวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) การศึกษาระดับนี้เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน แต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมได้ตามความพร้อมและจุดเน้น โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสภาพของผู้เรียน ดังนี้

1. ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละ ไม่เกิน 5 ชั่วโมง

2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง คำนวณของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียนมีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียน วันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คำนวณของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)

โครงสร้างเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียน ดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน									
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ม.1	ม.2	ม.3	ม. 4 – 6
กลุ่มสาระการเรียนรู้										
ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
วิทยาศาสตร์	80	80	80	80	80	80	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	80	80	80	80	80	80	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
สุขศึกษาและ พลศึกษา	80	80	80	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
ศิลปะ	80	80	80	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
การงานอาชีพและ เทคโนโลยี	40	40	40	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
ภาษาต่างประเทศ	40	40	40	80	80	80	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	800	800	800	800	800	800	840 (21 นก.)	840 (21 นก.)	840 (21 นก.)	1,560 (39 นก.)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120	120	120	120	120	120	120	120	120	360
รายวิชา / กิจกรรมที่ สถานศึกษาจัดเพิ่มเติม ตามความพร้อมและ จุดเน้น	ปีละไม่เกิน 80 ชั่วโมง						ปีละไม่เกิน 240 ชั่วโมง			ไม่น้อยกว่า 1,560 ชั่วโมง
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	ไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง/ปี						ไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง/ปี			รวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง

การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานและเพิ่มเติม สถานศึกษาสามารถดำเนินการ
ดังนี้

ระดับประถมศึกษา สามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนรวมตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด

ระดับมัธยมศึกษา ต้องจัดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนดและสอดคล้องกับเกณฑ์การจบหลักสูตร

สำหรับเวลาเรียนเพิ่มเติม ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความพร้อม จุดเน้นของสถานศึกษาและเกณฑ์การจบหลักสูตร เฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 สถานศึกษาอาจจัดให้เป็นเวลาสำหรับสาระการเรียนรู้พื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 360 ชั่วโมงนั้น เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนวกิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ในส่วนกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ป.1-6) รวม 6 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) รวม 3 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาบางประเภทสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น การศึกษาเฉพาะทางการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาทางเลือก การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาตามอัธยาศัยสามารถนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม กับสภาพและบริบทของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

1. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้

สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนา
ตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถ
พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทาง
สมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่
หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็น
สำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด
กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จาก
ประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย
กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็น
แนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนาเพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิด
การเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจใน
กระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน
แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้
การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและ
ผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

- 1) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการ
จัดการเรียนรู้ ที่ทำลายความสามารถของผู้เรียน
- 2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะ
กระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 3) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่าง
บุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
- 4) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
- 5) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น
เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

6) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

7) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

- 1) กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
- 2) เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ
- 3) ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ
- 4) มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู
- 5) ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียนการจัดการหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก
2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอนรวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ
5. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ และสม่ำเสมอ

ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษาควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหา มีความถูกต้องและทันสมัยไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกๆระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไม่มีผ่านตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการ ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนา

ในด้านใดรวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขต พื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็น ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและ ดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการ จัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขต พื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐาน การเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้า รับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการ ตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบ ทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแล ช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐาน ความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหา ด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาใน การดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและ ประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็น ข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติ ร่วมกัน

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน

1. การตัดสิน การให้ระดับและการรายงานผลการเรียน

1.1 การตัดสินผลการเรียน

ในการตัดสินผลการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก และต้องเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องในแต่ละภาคเรียน รวมทั้งสอนซ่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนาจนเต็มตามศักยภาพ

ระดับประถมศึกษา

- (1) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
- (2) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา

กำหนด

- (3) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา
- (4) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่

สถานศึกษากำหนด ในการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ระดับมัธยมศึกษา

(1) ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้น ๆ

- (2) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา

กำหนด

- (3) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา
- (4) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่

สถานศึกษากำหนด ในการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การพิจารณาเลื่อนชั้นทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย และสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้ แต่หากผู้เรียนไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 การให้ระดับผลการเรียน

ระดับประถมศึกษา ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาสามารถให้ระดับผลการเรียนหรือระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน เป็นระบบตัวเลข ระบบ

ตัวอักษร ระบบร้อยละ และระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐานการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ระดับผลการประเมินเป็น ดีเยี่ยม ดี และผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นผ่านและไม่ผ่าน

ระดับมัธยมศึกษา ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา ให้ใช้ตัวเลข แสดงระดับผลการเรียนเป็น 8 ระดับ การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ระดับผลการประเมินเป็น ดีเยี่ยม ดี และผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นผ่านและไม่ผ่าน

1.3 การรายงานผลการเรียน

การรายงานผลการเรียนเป็นการสื่อสารให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบ ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินและจัดทำเอกสาร รายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

การรายงานผลการเรียนสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียนที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

2. เกณฑ์การจบการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเกณฑ์กลางสำหรับการจบ การศึกษาเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย

2.1 เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา

(1) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติมตามโครงสร้าง เวลาเรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

(2) ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่ สถานศึกษากำหนด

(3) ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์ การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

(4) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การ ประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

(5) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การ ประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- (1) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมไม่เกิน 81 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 63 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด
- (2) ผู้เรียนต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 63 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 14 หน่วยกิต
- (3) ผู้เรียนมีผลการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- (4) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- (5) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.3 เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- (1) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 81 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 39 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด
- (2) ผู้เรียนต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 39 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต
- (3) ผู้เรียนมีผลการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- (4) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- (5) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

สำหรับการจบการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น การศึกษาเฉพาะทางการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาทางเลือก การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาตามอัธยาศัยให้คณะกรรมการของสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์ในแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช

2551

ความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 53)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขฉบับเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ได้กล่าวไว้ในมาตราที่ 23 24 และ 26 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสรุปได้ว่า ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับ

ตนเอง ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยต้องผสมผสานสาระความรู้เหล่านั้นให้ได้ สอดคล้องกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาและให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมในแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นขยายโอกาสทางการศึกษา ให้เยาวชนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพอย่างกว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจและปัญญา นอกเหนือจากการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธีและวิถีประชาธิปไตย

ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 8 ประการ ได้แก่ รักษา ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

นิยาม ตัวชี้วัด พฤติกรรมบ่งชี้ และเกณฑ์การให้คะแนน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 5-45)

1. รักษา ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ผู้ที่รักษา ศาสน์ กษัตริย์ คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคีปรองดอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นชาติไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ตัวชี้วัด

- 1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ
- 1.2 ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย
- 1.3 ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตนตามหลักศาสนา
- 1.4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

2. ชื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติ ตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ

ผู้ที่มีความชื่อสัตย์สุจริต คือ ผู้ที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริง ความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด ตัวชีวิต

2.1 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งทางกาย วาจา ใจ

2.2 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ

3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

ผู้ที่มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ตัวชีวิต

3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

4. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ผู้ใฝ่เรียนรู้ คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ตัวชีวิต

4.1 ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

4.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม สรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ผู้ที่อยู่อย่างพอเพียง คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ตัวชีวิต

5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม

5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

6. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การทำงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

ผู้ที่มุ่งมั่นในการทำงาน คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายาม ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จ ลุล่วง ตามเป้าหมายที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบ และมีความภาคภูมิใจในผลงาน

ตัวชี้วัด

6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การทำงาน

6.2 ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และ อดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

7. รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ผู้ที่รักความเป็นไทย คือ ผู้ที่มีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทยมีความกตัญญูกตเวทีกี่ ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารอย่างถูกต้องเหมาะสม

ตัวชี้วัด

7.1 ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูกตเวทีกี่

7.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

7.3 อนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

8. มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

ผู้ที่มีจิตสาธารณะ คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ตัวชี้วัด

8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน

8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

จากความสำคัญและความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้นเป็นสิ่งที่ช่วยเติมเต็มและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพ หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นผู้ที่เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรมและจริยธรรมตามรูปแบบที่สังคมต้องการ โดยผ่านการจัดการเรียนรู้ของครูในแต่ละวิชา หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนตามรูปแบบและตัวชี้วัดที่หลักสูตรกำหนด เพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ

การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

แนวดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 3)

การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้และการประเมินผู้เรียน เพื่อให้ผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนดทุกระดับการศึกษา เมื่อสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์แล้ว ครูที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน นิสยาม ตัวชี้วัด พฤติกรรมบ่งชี้และเกณฑ์การให้คะแนน เพื่อพิจารณาว่าตัวชี้วัดนั้นครอบคลุมและสอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของวิชา งาน กิจกรรมที่รับผิดชอบหรือไม่ อย่างไร

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี หลักการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาแนวปฏิบัติในการพัฒนาผู้เรียนว่าจะดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วยวิธีใดดังต่อไปนี้ คือ

1. บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ
2. จัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. จัดโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. ปลุกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวันของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนก่อนการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 5 สร้างหรือเลือกเครื่องมือที่เหมาะสม/สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่เลือกดำเนินการตามขั้นตอนที่ 3

ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางที่กำหนดไว้และประเมินเป็นระยะ ๆ ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ให้ปรับปรุงพัฒนา แล้วประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ขั้นตอนที่ 7 รายงานผลการพัฒนาต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

การวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 115-146)

1. การดำเนินการวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

การดำเนินการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาจะบรรลุผลได้นั้นจะต้องอาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ดำเนินการพัฒนาทั้งในและนอกห้องเรียน โดยมอบหมายภารกิจในการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในห้องเรียน ให้ครูผู้สอน แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้รับผิดชอบ โดยสอดแทรกการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในชั่วโมงการเรียนการสอน/กิจกรรมโครงการ หรือในโอกาสอื่น ๆ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการหลายรูปแบบ สถานศึกษาสามารถเลือกนำไปใช้ได้ตามความเหมาะสม ดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 เป็นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาที่มีความพร้อมในด้านทรัพยากรต่างๆ ค่อนข้างสูงถึงสูงมาก และเหมาะสมสำหรับสถานศึกษาที่ต้องการเน้นด้านการพัฒนาผู้เรียนให้มี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สู่ความเป็นเลิศ โดยมีนโยบายที่จะให้บุคลากรและครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกข้อตามที่สถานศึกษากำหนด โดยจะมีคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา เป็นองค์คณะบุคคลในสถานศึกษาที่คอยช่วยเหลือคณะครู ในกรณีที่พบว่านักเรียนบางคนมีปัญหาที่ซับซ้อนและไม่สามารถจะพัฒนาด้วยกระบวนการธรรมดาได้มีความจำเป็นต้องทำกรณีศึกษา คณะกรรมการชุดนี้จะทำงานร่วมกับครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษาหรือครูคนอื่นที่สนใจจะทำกรณีศึกษาร่วมกัน นอกจากนี้อาจนำสภานักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วย โดยสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของสภานักเรียนถึงวิธีการที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนด้วยกิจกรรมเสริม ซึ่งจะเน้นการพัฒนาและตรวจสอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกประการตลอดเวลา ทั้งนี้สถานศึกษาอาจมีเป้าหมายว่า นักเรียนร้อยละ 90 ขึ้นไปจะต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับ “ดี” เป็นอย่างน้อย การประเมินรูปแบบนี้ดำเนินการดังนี้

1) คณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ทำความเข้าใจกับคณะครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา ครูที่ปรึกษา ครูผู้ดูแลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ร่วมกันพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนทุกคุณลักษณะและร่วมกำหนดตัวชี้วัดหรือพฤติกรรมบ่งชี้ หรือพฤติกรรมที่แสดงออกของแต่ละคุณลักษณะตามที่คณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาเพิ่มเติม ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวัยและวุฒิภาวะของนักเรียน

2) กำหนดวิธีการประเมิน เกณฑ์และเครื่องมือ คำอธิบายคุณลักษณะที่สถานศึกษาเพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด

3) กำหนดระดับของพฤติกรรมที่บ่งชี้ว่า พฤติกรรมนักเรียนอยู่ในระดับ “เสี่ยง” กล่าวคือ การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนด้วยวิธีปกติอาจจะไม่สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุตามเกณฑ์ได้ มีความจำเป็นที่ครูที่ปรึกษา หรือครูผู้สอนร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาต้องใช้กระบวนการอื่นเข้ามาช่วยในการแก้ปัญหา โดยทำกรณีศึกษา

4) เมื่อสิ้นภาคเรียน/สิ้นปี ครูผู้สอนส่งผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทุกคนที่รับผิดชอบให้คณะกรรมการของสถานศึกษา ซึ่งมีครูวัดผลเป็นเลขานุการ

5) ครูวัดผลดำเนินการประมวลผลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

6) นำเสนอผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพิจารณาอนุมัติ

รูปแบบที่ 2 เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับโรงเรียนที่มีความพร้อมปานกลาง กล่าวคือ มีจำนวนบุคลากรครูที่ครบชั้นเรียนมีครูพิเศษบ้างแต่ไม่มากนักครูคนหนึ่งอาจต้องเป็นทั้งผู้สอนและทำงานส่งเสริม รวมทั้งรับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอื่นๆ ด้วย สถานศึกษาประเภทดังกล่าวสามารถเลือกใช้รูปแบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รูปแบบนี้ โดยการเลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์เฉพาะข้อที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัดในกลุ่มสาระนั้นๆ ที่ครูแต่ละคนรับผิดชอบ เพื่อบูรณาการจัดทำแผนการเรียนรู้ และแผนการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในข้อ

นั้นๆ ด้วยในคราวเดียวกัน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ก็ดำเนินการประเมินร่วมกับตัวชี้วัดในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยสถานศึกษาคาดหวังว่าเมื่อได้ดำเนินการในภาพรวมแล้ว การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์จะครบทุกข้อตามที่สถานศึกษากำหนด โดยดำเนินการดังนี้

1) คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาร่วมกับครูผู้สอน ร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐาน/ตัวชี้วัดเนื้อหาในกลุ่มสาระวิชาและพิจารณาเลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ว่ามีข้อใดบ้างที่สอดคล้องกับธรรมชาติวิชาที่ครูแต่ละคนรับผิดชอบ รวมทั้งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วย

2) ครูผู้สอนนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่คัดเลือกไว้ไปบูรณาการกับตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ดำเนินการพัฒนาและประเมินร่วมกัน

3) ครูผู้สอนส่งผลการประเมินให้ครูวัดผลเพื่อสรุปผลการประเมินและนำเสนอผู้บริหารเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

รูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น หรือครบชั้นพอดี แต่ครูคนหนึ่งต้องทำหลายหน้าที่ อีกทั้งความพร้อมของทรัพยากรด้านอื่นๆ มีน้อย ดังนั้นการดำเนินการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชน อันได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินด้วย ซึ่งจะทำให้ผลการประเมินมีความเที่ยงตรงมากขึ้นการพัฒนาและการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามรูปแบบนี้ ครูประจำชั้นและหรือครูประจำวิชาร่วมกันพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทุกคนทุกประการ โดยดำเนินการดังนี้

1) ครูประจำชั้นและหรือครูประจำวิชาซึ่งรับผิดชอบการสอนมากกว่าหนึ่งชั้นหรือหนึ่งกลุ่มสาระ ใช้การบูรณาการทุกกลุ่มสาระและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เข้าด้วยกันร่วมกันพัฒนาและประเมิน โดยอาจใช้การสังเกตพฤติกรรมตามสภาพจริงเปิดโอกาสให้ชุมชน ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้านร่วมประเมินด้วยทั้งนี้ กรณีที่มีนักเรียนบางคนไม่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ข้อใด ครูร่วมกับชุมชนดำเนินการพัฒนาจนกระทั่งทั้งสองฝ่าย มีความเห็นตรงกันว่านักเรียนมีคุณสมบัติตามเกณฑ์แล้วจึงให้ผ่านการประเมิน

2) ครูประจำชั้นและหรือครูประจำวิชาร่วมกันสรุปผลการประเมินและนำเสนอผู้บริหารสถานศึกษาเพื่ออนุมัติต่อไป

2. แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนนั้น สถานศึกษาสามารถนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดขึ้น รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สถานศึกษาอาจกำหนดขึ้นเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา สภาพปัญหาความต้องการหรือความจำเป็นของชุมชนมาพัฒนาผู้เรียนตลอดปีการศึกษา ทั้งนี้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในชั้นเรียนได้ ดังนี้

2.1 ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

นำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด ทั้ง 8 ประการ มาศึกษานิยาม/ตัวชี้วัด/พฤติกรรมบ่งชี้ เพื่อพิจารณาว่า พฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนดครอบคลุมตัวชี้วัดและนิยามของคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนหรือไม่ ซึ่งผู้สอนอาจเพิ่มเติมหรือปรับได้ตามความเหมาะสม

2.2 วิเคราะห์พฤติกรรมสำคัญจากพฤติกรรมบ่งชี้

เมื่อทำความเข้าใจกับนิยาม ตัวชี้วัด และพฤติกรรมบ่งชี้แล้ว ครูผู้สอนควร วิเคราะห์พฤติกรรมสำคัญจากพฤติกรรมบ่งชี้ เพื่อให้เห็นพฤติกรรมที่จะสามารถวัดและประเมินได้ ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.3 เลือกรูปแบบของเครื่องมือวัด

เครื่องมือวัดและประเมินที่นิยมใช้ในสถานศึกษา เนื่องจากใช้ได้ง่ายและสะดวก ได้แก่

- 1) แบบสังเกต (Observation)
- 2) แบบสัมภาษณ์ (Interview)
- 3) แบบตรวจสอบรายการ (Check list)
- 4) แบบมาตราประมาณค่า (Rating scale)
- 5) แบบวัดสถานการณ์ (Situation)
- 6) แบบบันทึกพฤติกรรม (Anecdotal records)
- 7) แบบรายงานพฤติกรรมตนเอง (Self report)

ในการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้นควรใช้เครื่องมือและวิธีการ วัดที่หลากหลาย ข้อมูลจึงจะน่าเชื่อถือ ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรเลือกเครื่องมือวัดและประเมินให้ เหมาะสมกับพฤติกรรมบ่งชี้/พฤติกรรมสำคัญว่าควรจะใช้เครื่องมือชนิดใด

2.4 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมิน

ถ้าต้องการสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพน่าเชื่อถือ ครูผู้สอนอาจนำเครื่องมือที่ สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของพฤติกรรมที่จะประเมินกับตัวชี้วัดและความ ถูกต้องในการใช้ภาษา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง I.O.C (Index objective concurrent) ในการตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวนผู้เชี่ยวชาญต้องมีอย่างน้อย 3 คนขึ้นไป เมื่อให้ ผู้เชี่ยวชาญประเมินแล้วนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 0.6 ขึ้นไปถือว่าใช้ได้ เมื่อตรวจทาน แก้ไขการพิมพ์ การใช้ภาษาและข้อความให้ถูกต้องแล้ว จึงนำไป ทดลองใช้กับนักเรียน เพื่อจะดูว่าภาษาที่ใช้เหมาะสมกับระดับอายุของนักเรียนหรือไม่ มีความ เชื่อถือได้หรือไม่ แล้ววิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือวัดเป็นรายข้อ/ทั้งฉบับ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของ แบบวัดทั้งฉบับหลังจากนั้นจึงจัดทำต้นฉบับเพื่อนำไปใช้

2.5 การออกแบบการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เมื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เครื่องมือที่จะใช้ในการวัดประเมินและวิธีการหาคุณภาพของเครื่องมือแล้ว ครูผู้สอนสามารถออกแบบการวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในชั้นเรียนได้ดังนี้

- 1) กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์/ตัวชี้วัด/พฤติกรรมบ่งชี้ที่จะประเมิน
- 2) วิเคราะห์พฤติกรรมสำคัญจากพฤติกรรมบ่งชี้ที่จะประเมิน
- 3) เลือกใช้วิธีการ เครื่องมือให้เหมาะสมกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จะ

ประเมิน

- 4) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring rubrics)

2.6 การสร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การสร้างเครื่องมือประเมินคุณลักษณะควรคำนึงถึงการเขียนข้อความหรือรายการที่จะวัดว่ามีความชัดเจน และเป็นพฤติกรรม/รายการที่ครอบคลุมตัวชี้วัดโดยให้พิจารณาพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนดไว้แล้วในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ถ้าเป็นข้อความที่แสดงพฤติกรรมสำคัญและยังไม่สามารถประเมินได้ ครูผู้สอนต้องวิเคราะห์เป็นพฤติกรรมสำคัญย่อยๆ

2.7 การสร้างเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จะต้องกำหนดเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจนเหมาะสม เพราะเกณฑ์การประเมินเป็นแนวทางในการให้คะแนนที่ประกอบด้วยเกณฑ์ด้านต่างๆ เพื่อใช้ประเมินค่าผลการประพฤติปฏิบัติของผู้เรียน เกณฑ์เหล่านี้คือสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนควรประพฤติจนกลายเป็นลักษณะนิสัยได้

2.8 การสรุปผลการประเมิน

การวัดและประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้นมีความละเอียดอ่อน เพราะเป็นเรื่องของการพัฒนาคุณลักษณะที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดในตัวผู้เรียน การวัดและประเมินผลจึงต้องคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเมื่อได้รับการพัฒนาเป็นระยะหรือเมื่อสิ้นปีการศึกษา ดังนั้นเพื่อให้มีแนวทางการสรุปผลการประเมินที่ชัดเจน เป็นธรรมสำหรับผู้เรียน

การรายงานผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เมื่อสถานศึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งอาจดำเนินการได้หลายแนวทาง เช่น บุรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ จัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดเป็นโครงการหรือกิจกรรม หรือปลูกฝังโดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวันตามความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษาแล้ว คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากสถานศึกษาหรือผู้ที่รับผิดชอบต้องดำเนินการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การจบการศึกษาทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นเกณฑ์กลางการจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น

พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกำหนดไว้ว่า ผู้เรียนทุกระดับจะต้องมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

ในการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้นต้องตั้งอยู่บนหลักการพื้นฐาน 2 ประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาและเพื่อตัดสินผลการเรียน ข้อมูลการประเมินจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวน พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแล ช่วยเหลือปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมสนับสนุน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ดังนั้นเมื่อมีการประเมินผลผู้เรียนในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรกำหนด จึงจำเป็นต้องมีการรายงานผลให้ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบในการพัฒนาผู้เรียนได้รับทราบผลของการประเมินด้วย

การรายงานผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีจุดมุ่งหมายเพื่อแจ้งคุณภาพของผู้เรียนในส่วนของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตลอดจนใช้เป็นข้อมูลของสถานศึกษาในการกำหนดนโยบาย วางแผนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การดำเนินการครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้รับผิดชอบในการรายงาน

ผู้รับผิดชอบในการรายงานผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์คือครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา โดยมีครูวัดผลเป็นผู้ตรวจสอบและประมวลผลข้อมูลของผู้เรียนแต่ละคน

2. กลุ่มเป้าหมายในการรายงาน

การรายงานผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ควรแจ้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 ผู้เรียน
- 2.2 ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น
- 2.3 ครูผู้สอน
- 2.4 ครูวัดผล/ครูฝ่ายวิชาการ
- 2.5 นายทะเบียน
- 2.6 ครูแนะแนว
- 2.7 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ
- 2.8 คณะกรรมการสถานศึกษา
- 2.9 ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.10 ผู้ปกครอง

ฯลฯ

3. ระยะเวลาในการรายงาน

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นการประเมินอย่างต่อเนื่อง อาจเป็นรายสัปดาห์ รายเดือน รายภาคและรายปี ส่วนการรายงานผลการประเมินควรสรุปและรายงานให้กลุ่มเป้าหมายทราบเป็นระยะๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

4. แบบรายงานผลการประเมิน

ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รายงานผลควรดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงเวลาหนึ่ง แล้วนำผลมาวิเคราะห์แปลผลเพื่อรายงานผู้เกี่ยวข้อง โดยบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสรุปผลให้ครบถ้วน ในกรณีที่ผู้เรียนคนใดควรได้รับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ก็บันทึกไว้ด้วย

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น สามารถกระทำได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมและความเหมาะสมของสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยอาจมีการบูรณาการการจัดการเรียนรู้ในแต่ละวิชาให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านนั้นๆ รวมไปถึงการมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ในโรงเรียนและชุมชนที่จะสามารถร่วมกันกำหนดการจัดกิจกรรมพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไปพร้อมๆ กัน

องค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา

ความหมายของพลศึกษา

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527: 18) กล่าวว่า วิชาพลศึกษาเป็นกระบวนการศึกษาอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการเจริญงอกงามและมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม โดยอาศัยกิจกรรมพลศึกษาที่ได้เลือกเฟ้นแล้วเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2536: 12-13) กล่าวว่า คำว่า “สรีระ” หรือ “Physical” หมายถึง ร่างกาย นั่นคือ ลักษณะต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ความแข็งแรงของร่างกาย ทักษะของร่างกาย สุขภาพของร่างกายและอื่น ๆ เมื่อเติมคำว่า “Education” เข้าไปเป็น “Physical Education” นั้นหมายถึง ขบวนการทางการศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งช่วยเพิ่มพูนและพัฒนาาร่างกายของมนุษย์ให้ดีขึ้นหรือกล่าวได้ว่า พลศึกษาคือวิชาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและทักษะ โดยใช้กิจกรรมการออกกำลังกายต่าง ๆ หรือการเล่นกีฬาต่าง ๆ เป็นสื่อของการเรียนและนักเรียนจะมีพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ จากการที่ได้เข้าไปร่วมในกิจกรรมพลศึกษาที่ได้เลือกเฟ้นมาอย่างดีแล้ว

พิชิต ภูติจันทร์ (2547: 1) กล่าวว่า พลศึกษาเป็นศาสตร์ที่มุ่งพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญงอกงาม ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ตลอดจนสร้างเสริมความเป็นพลเมืองดีของชาติ โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวเป็นสื่อกลาง

ราชศักดิ์ เอกพิชิตมาร (2552: 17) กล่าวว่า วิชาพลศึกษาหมายถึงวิชาที่ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับกีฬาและการออกกำลังกายรวมถึงคุณธรรม จริยธรรมและความมีน้ำใจนักกีฬา ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในการออกกำลังกายและเล่นกีฬา เพื่อให้มีร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีสุขภาพดีมีทักษะในการดำเนินชีวิตและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

นำพล ชนะเพทย์ (2554: 11) กล่าวว่า วิชาพลศึกษาเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่ใช้กิจกรรมทางพลศึกษาที่ได้เลือกสรรมาเป็นอย่างดีแล้ว เป็นสื่อในการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กูด (สุมาลี ประทุมมา 2554: 21; อ้างอิงจาก Good. 1959) กล่าวว่า พลศึกษาหมายถึง โครงการการเรียน การสอนและการเข้าร่วมกิจกรรมประเภทที่ต้องใช้กล้ามเนื้อใหญ่ๆ ทั้งหลาย เพื่อจัดไว้ที่จะส่งเสริมพัฒนาการของร่างกาย ทักษะการเคลื่อนไหวทางกลไก เจตคติต่างๆ และนิสัย แห่งความประพฤติอันดีงามที่พึงประสงค์ทั้งหลาย ทางด้านร่างกาย การเรียนพลศึกษาจะช่วยให้ ร่างกายเจริญเติบโตและแข็งแรงทางด้านร่างกาย จิตใจ พลศึกษาช่วยเพิ่มพูนความเชื่อมั่น ความคิด ริเริ่ม ความรอบคอบ ไหวพริบดี จิตใจโอปอ้อมอารี มีความสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ทำให้ สุขภาพกายและจิตที่ดีขึ้น ทางด้านอารมณ์ผู้ที่มีอารมณ์แจ่มใสอยู่เสมอ ช่วยลดความตึงเครียดของ สภาพจิตใจลงได้มาก ทางด้านสังคมพลศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระเบียบ วินัย รู้จักเคารพกฎ กติกา อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม มีความเสียสละ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความสามัคคีในหมู่คณะส่งเสริมให้เป็นผู้และผู้ตามที่ดี

สรุปได้ว่าวิชาพลศึกษานั้น หมายถึง วิชาที่จัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการ พัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เคารพกฎกติกาสังคม โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย หรือการเล่นกีฬาเป็นสื่อ

จุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษา

วาสนา คุณาภิสิต (2536: 12-13) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการสอนพลศึกษา แบ่งออก 2 ระดับใหญ่ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป (General objectives) เป็นจุดมุ่งหมายในระดับปรัชญาของวิชา พลศึกษาคือ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านจิตใจ พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้าน สังคม พัฒนาการด้านทักษะ

2. จุดมุ่งหมายเฉพาะ (Specific objectives) หรือนิยมเรียกว่าจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives) เป็นจุดมุ่งหมายระดับหลักสูตรและระดับการสอน คือ พุทธิพิสัย (ความรู้ ความเข้าใจ) ทศนคติวิสัย (ทัศนคติ ความสนใจ ค่านิยม) ทักษะวิสัย (พัฒนาการทางด้านการกระทำ ความชำนาญ) สมรรถภาพทางกายวิสัย (ประสิทธิภาพในการทำงาน) สังคมวิสัย (บุคลิกภาพการ ปรับตัว กฏระเบียบ)

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 16-17) กล่าวว่าเป้าหมายของการเรียนรู้ พลศึกษา มุ่งพัฒนาพฤติกรรม 5 ด้านของผู้เรียนไปพร้อมๆ กัน ดังนี้

1. พัฒนาด้านความรู้ (Cognitive domain) เป็นความสามารถในการใช้ทักษะทาง สติปัญญาที่แสดงออกมาเป็นความเข้าใจ ความสามารถในการวิเคราะห์ จดจำ ตีความ แปลความ แก้ปัญหา ประเมินผล ฯลฯ

2. พัฒนาการด้านเจตคติ (Affective domain) เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับความสนใจการ เห็นคุณค่า ความนิยมชมชอบอันแสดงถึงอารมณ์และความรู้สึกต่างๆ

3. พัฒนาการด้านทักษะ (Psychomotor of skill domain) เป็นพัฒนาการที่เกิดจากการทำงานประสานสัมพันธ์กันระหว่างระบบประสาทกล้ามเนื้อที่ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวที่มีประสิทธิภาพ

4. พัฒนาการด้านสมรรถภาพทางกาย (Physical fitness domain) เป็นความสามารถของร่างกายในการปฏิบัติหน้าที่ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสงวนพลังงานไว้ใช้ยามฉุกเฉิน ยามว่างและยามเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายได้หลากหลายรูปแบบ

5. พัฒนาการด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือด้านสังคม (Social domain) เป็นความสามารถในการปรับตัว การเป็นผู้นำผู้ตาม การปฏิบัติตามกฎกติกา ระเบียบ วินัย อดทน ยุติธรรม ซื่อสัตย์ มีน้ำใจนักกีฬา มีคุณธรรม จริยธรรม ฯลฯ

พัฒนาการของพฤติกรรมทั้ง 5 ด้านของผู้เรียนเป็นผลรวมการเปลี่ยนแปลงของบุคคลที่เกิดจากการมีประสบการณ์ตรงด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกายและการเล่นกีฬาชนิดต่าง ๆ ที่รวมเรียกว่า กิจกรรมพลศึกษา หรือกิจกรรมทางกาย (Physical activity)

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 1-2) กล่าวว่า การพลศึกษาและการกีฬาเป็นกระบวนการการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายปลายทางอย่างเดียวกัน คือ เมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมลงมือและปฏิบัติจริงด้วยตนเองแล้วนักเรียนจะมีพัฒนาการทั้ง 5 ด้านพร้อมกันคือ

1. การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ทำให้ร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพดี
2. การพัฒนาทางด้านทักษะ ทำให้สามารถเล่นกีฬาได้ และนำกีฬาไปเล่นในเวลาว่างด้วยความสนุกสนาน
3. การพัฒนาการทางด้านความรู้ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการเบื้องต้นของการเล่นกีฬา และการออกกำลังกาย สามารถเล่นกีฬาและออกกำลังกายได้ด้วยความปลอดภัย
4. การพัฒนาการทางด้านคุณธรรม ทำให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความรักและความสามัคคี มีน้ำใจเป็นนักกีฬา
5. การพัฒนาการทางด้านเจตคติที่ดีต่อการพลศึกษาและกีฬา ตลอดจนการออกกำลังกาย ทำให้เป็นผู้มีความรักและเห็นคุณค่าของการพลศึกษา การกีฬาและการออกกำลังกาย ทำให้เล่นกีฬาตามอุดมคติของกีฬาและออกกำลังกายเป็นประจำทุกวัน

สรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษานั้น คือ การจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีการพัฒนาในด้านต่างๆ ทั้งร่างกาย กาย จิตใจ อารมณ์ ตลอดจนการปฏิบัติตนให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยผ่านกระบวนการรูปแบบของพลศึกษา

วิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางพลศึกษา

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2539: 188-272) การมีส่วนร่วม การแนะนำ การฝึก การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม ความประทับใจ หลักการต่างๆ การชี้แนะ การให้คำปรึกษาหรือสืบสวน วิธีสอนยังเป็นตัวเชื่อมเนื้อหาความรู้และประสบการณ์กับตัวนักเรียนให้เข้าด้วยกัน ครูพลศึกษาต้องวางแผนการ

เรียนการสอน กล่าวคือจะต้องมีการตั้งเป้าของการเรียน การตั้งจุดมุ่งหมายในการสอน การเลือกใช้ อุปกรณ์ด้วย โดยหลักการดำเนินการสอนพลศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องปฏิบัติให้เสร็จสิ้นภายใน 1 คาบเรียน เป็นกระบวนการหรือขั้นตอนที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กันและส่งเสริมซึ่งกันและกันโดยตลอด การดำเนินการสอนพลศึกษาตามปกติจะแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน หรือ 5 กระบวนการ คือ

1. การเตรียมหรือการนำเข้าสู่บทเรียน (Introductory phase)
2. การสอน (Teaching phase)
3. การฝึกหัด (Practice phase)
4. การนำไปใช้ (Skill laboratory)
5. การสรุปและสรุปปฏิบัติ (Closing phase)

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเตรียมหรือการนำเข้าสู่บทเรียน (Introductory phase) จะมีอยู่สองกระบวนการ คือ การนำกับการพัฒนา

1.1 การนำเข้าสู่บทเรียน ควรใช้เวลาประมาณ 3-5 นาที

จุดมุ่งหมาย เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะเรียนทักษะหรือเรื่องต่างๆต่อไป

หลักการ เป็นการเตรียมการล่วงหน้าของครู ในการเปลี่ยนเสื้อผ้า การเรียกชื่อ การประกาศต่างๆ และรูปแบบของชั้นเรียน

1.2 การพัฒนา ใช้เวลา 5-8 นาที เป็นการบริหารร่างกายเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการออกกำลังกายขั้นต่อไป

จุดมุ่งหมาย

1) เพื่อบริหารร่างกายนักเรียนให้พร้อมที่จะเคลื่อนไหวได้เต็มที่ในขั้นตอนต่อไป

2) เพื่อเตรียมจิตใจนักเรียนให้พร้อมที่จะเรียนถือเป็นการสร้างแรงจูงใจอย่างหนึ่ง

3) เพื่อกระตุ้นการสร้างสมรรถภาพให้แก่ระบบอวัยวะต่างๆของร่างกายเช่น

กล้ามเนื้อ ระบบไหลเวียนโลหิต ระบบหายใจ

หลักการ

1) ต้องบริหารร่างกายให้เพียงพอสำหรับการเรียนตลอดระยะเวลา 1 คาบเรียน

2) อธิบายให้นักเรียนรู้ เข้าใจ และเห็นความสำคัญของการบริหารร่างกายก่อนการเรียน

เรียน

3) บริหารกล้ามเนื้อใหญ่ๆทั่วร่างกายก่อนเช่น แขน ขา ลำตัว แล้วจึงบริหาร

กล้ามเนื้อย่อยเฉพาะส่วนที่ต้องใช้มากในการเรียนแต่ละคาบ

4) ควรกำหนดท่าบริหารสำหรับส่วนต่างๆ ไว้เป็นประจำจะได้ไม่ต้องอธิบายทุกครั้ง

ที่สอน

5) ส่งเสริมการเป็นผู้นำโดยให้นักเรียนผลัดเปลี่ยนกันออกมานำกายบริหารออก

คำสั่ง เป็นต้น และไม่ควรทำซ้ำๆกันมากเกินไปหรือบ่อยครั้ง

6) ควรให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานร่าเริงไปพร้อมกับการบริหารร่างกายด้วย

2. การสอน (Teaching phase) เป็นขั้นที่มีความสำคัญสูงสุดสำหรับการสอนพลศึกษา โดยเฉพาะการสอนทักษะและเป็นขั้นที่ต้องอาศัยกระบวนการของการใช้ความรู้และเทคนิคของครูเป็นอย่างมาก

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนได้รู้ถึงวิธีการและท่าทางที่ถูกต้องของการปฏิบัติทักษะต่างๆ และเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ

หลักการ

- 1) ใช้เวลาสอนหรือแสดงให้ดูอย่างรวบรัดและใช้เวลาให้น้อยที่สุด
- 2) ต้องจัดรูปแบบของชั้นเรียนให้นักเรียนสามารถได้ยินและได้เห็นครูอย่างชัดเจน

และทั่วถึง

- 3) ควรใช้อุปกรณ์ประกอบการอธิบายและสาธิต

4) ใช้วิธีสอนแบบรวม-แยก-รวม ในการสอนทักษะ ซึ่งเป็นการแยกแยะและแสดงถึงความสัมพันธ์ของส่วนย่อยๆของทักษะให้นักเรียนเห็นอย่างชัดเจน

3. การฝึกหัด (Practice phase) การฝึกหัดเป็นขั้นตอนที่สอดคล้องกับการสอนและมีความสำคัญเท่าเทียมกับการสอนเพราะในขั้นนี้นักเรียนจะได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มเติมจากที่ครูสอนไป โดยใช้เวลา 20-25 นาที

จุดมุ่งหมาย

- 1) เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะตามจุดหมายของการเรียนการสอน
- 2) เพื่อให้นักเรียนเกิดเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำด้วยตนเอง
- 3) เพื่อปลูกฝังทัศนคติและบุคลิกภาพที่ดีให้แก่นักเรียน

หลักการ

- 1) การบริหารการสอน
- 2) การคิดค้นและการแก้ปัญหา
- 3) การแบ่งกลุ่มตามความสามารถ
- 4) จัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
- 5) ต้องให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตลอดเวลาของการเรียน
- 6) การฝึกจะต้องเริ่มจากท่ามือเปล่า การฝึกอยู่กับที่ การฝึกเคลื่อนที่ การฝึกร่วมกับอุปกรณ์และคนอื่นๆ
- 7) แบบฝึกต้องมีความยากง่ายเหมาะสมกับนักเรียน
- 8) อัตราระหว่างนักเรียนกับอุปกรณ์ควรให้น้อยที่สุดเท่าที่จะน้อยได้
- 9) การฝึกของนักเรียนควรแบ่งเป็นกลุ่มๆ
- 10) ครูควรเดินไปดูแลนักเรียนแต่ละคนแต่ละกลุ่มอย่างทั่วถึงเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและให้คำแนะนำเพิ่มเติม
- 11) ครูควรให้นักเรียนได้ฝึกทักษะที่ถูกให้บ่อยครั้งที่สุดจึงจะทำให้การเรียนเกิดการ

พัฒนา

12) ให้นักเรียนได้ฝึกหัดด้วยความสนุกสนานและมีการเคลื่อนไหวตลอด

4. การนำไปใช้ (Skill laboratory) จะใช้เวลาประมาณ 5-7 นาที

จุดมุ่งหมาย

- 1) เพื่อให้นักเรียนได้นำทักษะที่เรียนไปแล้วมาทดลองใช้ในสภาพการณ์ต่างๆ
- 2) เพื่อให้เกิดความสนุกสนานร่วมกันกับเพื่อนคนอื่นๆ
- 3) เพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีให้นักเรียน เช่น ความมีน้ำใจนักกีฬา การปฏิบัติตาม

กฎระเบียบ ความมีศีลธรรมจริยธรรม ฯลฯ

หลักการ

- 1) นำทักษะที่ฝึกหัดหรือเรียนไปแล้วในคาบนั้นๆ มาแข่งขัน
- 2) ใช้การแข่งขันประเภทเกมหรือประเภทผลัดที่มีการบริหารและกฎกติกาต่างๆ

เน้นกิจกรรมสร้างสรรค์

3) ครูถือโอกาสปลูกฝังลักษณะต่างๆ เช่น การรู้จักอดทน อดกลั้น รู้จักแพ้ รู้จักชนะ

และรู้จักอภัย

4) ความสามัคคี พร้อมทั้งแก้ไขพฤติกรรมทางลบด้วย ฯลฯ

5) จูงใจให้เกิดความสนุกสนานในการมีส่วนร่วมแข่งขัน

5. การสรุปและสรุปปฏิบัติ (Closing phase) ใช้เวลาประมาณ 10 นาที

จุดมุ่งหมาย

- 1) เพื่อสรุปผลการเรียนการสอนหรือสร้างมโนทัศน์เป็นครั้งสุดท้าย
- 2) เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติสุนิสัยที่ดี

หลักการ

- 1) สรุปเกี่ยวกับการเรียนการสอน
- 2) ให้ปฏิบัติสุนิสัย
- 3) ให้นักเรียนเลิกก่อนหมดเวลาประมาณ 5 นาที

วรรศ์กิติ์ เพียรชอบ (2548: 264) ได้กล่าวว่า ลำดับขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนของวิชาพลศึกษาประกอบไปด้วยหลักการที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. กระบวนการสร้างความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจ คือกระบวนการของการเตรียมร่างกาย และจิตใจของนักเรียนทุกครั้งก่อนที่จะมีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา

2. กระบวนการสร้างความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติในสิ่งที่เรียนได้เป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนทำความเข้าใจ และเห็นความสำคัญในสิ่งที่เรียน เช่น หลักการวิธีการ เห็นคุณค่า และประโยชน์กิจกรรมที่จะสอน และสามารถปฏิบัติ และลงเล่นได้ด้วยความปลอดภัย และด้วยความสนุกสนาน ทั้งนี้รวมทั้งระเบียบกติกาการเล่นหรือข้อตกลงอื่นๆ

3. กระบวนการปฏิบัติจริงเพื่อความสนุกสนาน นับว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา เพราะเป็นกระบวนการที่จะทำให้นักเรียนได้มีโอกาสนำสิ่ง

ที่เคยเรียนรู้มาแล้วในกระบวนการก่อน มาใช้เล่นเพื่อความสนุกสนานในสภาพการจริง ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ได้จริง ได้มีประสบการณ์จริง และได้พัฒนาในด้านต่างๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้

4. กระบวนการสรุป ประเมินผล และสรุปปฏิบัติ เป็นกระบวนการเรียนการสอนสุดท้ายที่ครูจะได้สรุป และประเมินผลการเรียนการสอนที่ผ่านมาให้นักเรียนได้ทราบเพื่อปรับปรุงสิ่งที่ยังไม่ดีให้ดีขึ้นหรือสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีก

สรุปวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางพลศึกษาที่ดี ควรมีลำดับขั้นตอนในการสอนด้วยกันหลักๆ ประกอบด้วย ชี้นำเข้าสู่บทเรียน หรือการอบอุ่นร่างกาย การสอนเนื้อหา การฝึกปฏิบัติทักษะและการเคลื่อนที่เคลื่อนไหว การนำทักษะปฏิบัติไปใช้ในการแข่งขัน และขั้นตอนสุดท้ายคือการสรุปเนื้อหา และการคลายอบอุ่นร่างกาย

สถานที่ วัสดุและอุปกรณ์

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 369-371) กล่าวว่า การจัดและการดูแลรักษาอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนพลศึกษามีความจำเป็นและความสำคัญนั้นเนื่องจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. วิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่มีลักษณะพิเศษ และเป็นวิชาที่มีขอบข่ายค่อนข้างจะกว้างขวางมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลายอย่างมากกว่าวิชาอื่น ๆ ในโรงเรียน และกิจกรรมแต่ละอย่างเหล่านั้นก็มักจะมี ความเกี่ยวข้องและความจำเป็นที่ต้องใช้อุปกรณ์และวัสดุหลายอย่างหลายชนิดที่แตกต่างกันมาใช้ประกอบการเรียนการสอนตามไปด้วย ดังนั้น การที่จะช่วยให้ครูสามารถหยิบฉวยอุปกรณ์และวัสดุต่าง ๆ แต่ละอย่างเหล่านั้นมาใช้ประกอบการเรียนการสอนในแต่ละชนิดของกิจกรรมมาใช้ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้การเรียนการสอนของครูได้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องมีหลักการและวิธีการที่ถูกต้องในการที่จะจัดและการดูแลรักษาอุปกรณ์ที่มีอยู่เหล่านั้น ให้มีความคงทนถาวรและเป็นไปด้วยความเรียบร้อยอย่างดี

2. อุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการพลศึกษาและกีฬาอาจจะแบ่งออกได้เป็นประเภทที่มีความคงทนถาวรใช้งานได้เป็นเวลานาน ๆ หลายปี อุปกรณ์ประเภทนี้จึงอาจจะเรียกว่าเป็นอุปกรณ์ประเภทครุภัณฑ์ เช่น ราวเดี่ยว ราวคู่ หีบกระโดด เป็นต้น อีกประเภทหนึ่งที่มีการสึกหรอได้ มีการแตกสลายได้และมีอายุการใช้งานน้อยกว่าประเภทแรก เช่น ลูกบอลชนิดต่าง ๆ ลูกขนไก่ ไม้แร็กเกต เป็นต้น และบางอย่างก็สามารถใช้ได้เพียงครั้งเดียวก็หมดสภาพไปไม่สามารถที่จะเก็บรักษาเพื่อนำมาใช้อีกครั้งได้ เช่น ปูนขาว เทปติดพื้น เป็นต้น อุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ จึงต้องมีการจัดซื้อหรือจัดหาแทนของเก่าเสมอ อุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการจัด การเก็บ และการดูแลรักษา ตามลักษณะที่แตกต่างกันตามชนิดและประเภทของอุปกรณ์แต่ละอย่างนั้น ๆ ด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย อุปกรณ์และวัสดุเหล่านั้นจึงจะมีความคงทนถาวร และสามารถที่จะหยิบฉวยมาใช้ได้โดยง่าย

3. โรงเรียนได้เริ่มเห็นความสำคัญในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษามากยิ่งขึ้นการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาที่จะได้ผลดีและมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องเป็นการเรียนการสอนที่มีอุปกรณ์และวัสดุให้พร้อมเพื่อการเรียนการสอนในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีด้วย ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของครูหรือผู้สอนวิชาพลศึกษาโดยตรงที่จะต้องดูแล รักษาอุปกรณ์เหล่านั้นให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนได้ด้วยดีตลอดเวลา

4. ราคาหรือต้นทุนในการจัดหาหรือจัดซื้ออุปกรณ์แต่ละอย่างสำหรับกิจกรรมพลศึกษาและกีฬาแต่ละชนิดในวิชาพลศึกษานั้นมีราคาสูงมากโรงเรียนต้องลงทุนจัดซื้อมาด้วยเงินทุนที่สูง ดังนั้น ครูพลศึกษาจึงจำเป็นที่จะต้องจัดและดูแลรักษาอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้วเหล่านี้ให้มีอายุที่สามารถใช้งานได้ระยะเวลาที่ยาวนานให้มากที่สุด คู่กับจำนวนเงินที่ได้ลงทุนไปแล้ว มิฉะนั้นแล้วโรงเรียนอาจมีความลังเลใจในการที่จะสนับสนุนหรือลงทุนจัดหาหรือจัดซื้ออุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาต่อไปได้อีก

5. เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อถือและความยอมรับในวิชาพลศึกษา เมื่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาเป็นการเรียนการสอนที่มีอุปกรณ์และวัสดุการเรียนการสอนอย่างพร้อมมูลมีการจัดการและการดูแลรักษาอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ให้มีความคงทนถาวร และมีอายุที่สามารถใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระยะเวลาที่ยาวนานก็ย่อมทำให้ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองหรือผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาพลศึกษามีความเชื่อถือมีความศรัทธา และสนับสนุนวิชาพลศึกษาหรือผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบวิชาพลศึกษามากยิ่งขึ้นตามไปด้วย

การวัดและประเมินผลทางพลศึกษา

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 17-18) กล่าวว่า ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผลให้ละเอียด ครบคลุมและชัดเจน เพื่อความเที่ยงตรงในการดำเนินงานและอธิบายผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานที่คาดหวังของผู้เรียนแต่ละระดับชั้นได้ ผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับจากกลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษาต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยมและการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพและสมรรถภาพ ดังตัวอย่างเช่น

1. ด้านความรู้ สามารถแบ่งออกเป็นความรู้เชิงเนื้อหา ความรู้เชิงกระบวนการและความรู้เชิงบริบท

1.1 ความรู้เชิงเนื้อหา เช่น ลักษณะของโรคชนิดต่างๆ พัฒนาการตามวัยของมนุษย์ ความสำคัญของการพักผ่อนและนันทนาการ กติกาการเล่นกีฬาชนิดต่างๆ รูปแบบการออกกำลังกาย หลักการสร้างเสริมสมรรถภาพทางกาย ชนิดของกีฬา หลักการดูแลสุขภาพ หลักวิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหว เป็นต้น

1.2 ความรู้เชิงกระบวนการ เช่น ระบบการทำงานของอวัยวะภายในร่างกายมนุษย์ การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน การออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์

วิธีทดสอบและสร้างเสริมสมรรถภาพทางกาย วิธีจัดการกับอารมณ์และความเครียด วิธีดำรงชีวิต เพื่อการมีสุขภาพที่ดี เป็นต้น

1.3 ความรู้เชิงบริบท เช่น การมีสติ การรู้จักและเข้าใจตนเอง การสื่อสารเกี่ยวกับสุขภาพ ข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพ ความปลอดภัย การออกกำลังกายและการเล่นกีฬา เป็นต้น

2. ด้านทักษะ เนื่องจากหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงวิธีการวัดและการประเมิน จึงควรวัดความสามารถในการทำงานและการแสดงออกของผู้เรียนภายใต้สถานการณ์และเงื่อนไขที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยวัดทั้งกระบวนการ (Process) และผลงาน (Products) ที่ผู้เรียนกระทำและแสดงออก เช่น การเลือกบริโภคอาหารและการดูแลสุขภาพ การจัดการกับอารมณ์และความเครียด การฝึกจิต การออกกำลังกาย การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสุขภาพ การเล่นเกม การเล่นเกมพาสชนิดต่าง ๆ เป็นต้น

3. ด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การวัดและประเมินผลการเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมของผู้เรียนต้องกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดภาคเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงของผู้เรียน จึงควรใช้วิธีการวัดและประเมินที่หลากหลายเน้นให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบและประเมินตนเองเป็นสำคัญร่วมกับเพื่อน ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง เช่น สุขนิสัยในการรับประทานอาหาร การควบคุมอารมณ์ การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีวินัย การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กติกา รักการออกกำลังกาย มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน มีน้ำใจนักกีฬา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีบุคลิกภาพและสุขภาพดี มีภาวะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เป็นต้น

พิชิต ภูติจันทร์ (2547: 5-6) กล่าวว่า หลักในการวัดผลทางผลศึกษาจะมีประสิทธิภาพและได้ผลตามจุดมุ่งหมาย ควรปฏิบัติดังนี้

1. วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ ในการวัดผลแต่ละครั้ง ถ้าผลของการวัดไม่ตรงกับคุณลักษณะที่เราต้องการจะวัดแล้ว ผลการวัดนั้นก็ไม่มี ความหมายและก่อให้เกิดความผิดพลาด ในการนำไปใช้ต่อไป ในการวัดผลผลศึกษาถ้าจุดมุ่งหมายต่างกัน แบบทดสอบที่ใช้วัดก็ควรต่างกัน วิธีการใช้แบบทดสอบก็ย่อมต่างกันด้วย สาเหตุที่ทำให้การวัดไม่ตรงกับวัตถุประสงค์มีหลายประการ ได้แก่

1.1. ไม่เข้าใจในคุณลักษณะที่ต้องการวัด ผู้วัดเข้าใจในสิ่งที่จะวัดไม่ดีพอหรือเข้าใจผิด ทำให้นิยามของสิ่งที่จะวัดนั้นผิดไป ส่งผลให้การวัดคลาดเคลื่อนไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ได้

1.2. ใช้เครื่องมือไม่ถูกต้อง บางครั้งรู้ว่าคุณลักษณะที่ต้องการวัดนั้นคืออะไร มีลักษณะอย่างไร แต่ถ้าใช้เครื่องมือไม่ถูกต้อง ผลที่ได้ย่อมไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะวิชาผลศึกษาการทดสอบและวัดผลจะต้องคำนึงถึงวัยและเพศเป็นสำคัญด้วย

1.3. วัดได้ไม่ครบถ้วน การวัดที่ดีต้องวัดคุณลักษณะได้ครอบคลุมครบถ้วนตามลักษณะของตัวแปรนั้นๆ การวัดเพียงบางส่วนทำให้ผลการวัดได้เพียงบางส่วนเช่นกัน ไม่เพียงพอที่จะใช้สรุปผลได้ ตัวอย่างเช่น ในการสอนวิชาออลเลย์บอล ผู้สอนทดสอบเฉพาะทักษะเบื้องต้นและการเล่นที่มเท่านั้น ย่อมไม่เพียงพอ เพราะในการสอนวิชาเกี่ยวกับกีฬาต่างๆนั้น จะต้องเน้นและปลูกฝังคุณลักษณะอื่นๆด้วย ได้แก่ สมรรถภาพทางกาย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติ

กฎกติกา มารยาท การตรงต่อเวลา การเสียสละ ความสามัคคี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความอดทน การเคารพกฎกติกา และระเบียบวินัย ความมีน้ำใจนักกีฬา เป็นต้น

1.4. เลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะวัดไม่เหมาะสม ในการสร้างแบบทดสอบใหม่ จำเป็นต้องมีการทดลองใช้เพื่อหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ถ้าไปเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ถูกต้อง หรือมีคุณสมบัติไม่สอดคล้องกับกลุ่มจริง ผลการวัดย่อมผิดพลาด ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ได้

2. ใช้เครื่องมือที่ดี มีคุณภาพ ผลของการวัดจะเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้วัด ถ้าเครื่องมือไม่มีคุณภาพ การวัดนั้นก็ให้ผลที่ไม่เกิดคุณค่า

3. มีความยุติธรรม การวัดผลจะต้องขึ้นอยู่กับหลักแห่งความยุติธรรม สิ่งที่ถูกวัดต้องอยู่ภายใต้สถานการณ์เป็นไปเหมือนกัน ไม่มีอคติหรือเลือกที่รักมักที่ชัง

4. แปลผลได้ถูกต้อง การวัดผลทุกครั้ง ผลที่ได้ออกมาจะเป็นจำนวนหรือคะแนนหรืออันดับสามารถใช้เป็นตัวแทนหรือระดับของคุณลักษณะที่ต้องการวัดนั้น โดยนำผลนั้นไปอธิบายหรือเปรียบเทียบกัน จึงจะทำให้ผลการวัดนั้นมีความหมายและเกิดประโยชน์

5. ใช้ผลการวัดให้คุ้มค่า การวัดที่ดีนอกจากจะเป็นการตรวจสอบว่าสิ่งที่วัดมีคุณภาพมากน้อยเพียงใดแล้ว ยังใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและปรับปรุงกิจกรรมต่างๆ ทางพลศึกษา ให้ดีขึ้นด้วย เช่น ผลการสอบผู้เรียน อาจใช้เป็นเครื่องชี้แนะการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู ใช้แนะแนวการเรียนของเด็ก รวมทั้งใช้ประกอบการปรับปรุงระบบบริหารภายในโรงเรียนได้ด้วย เป็นต้น

ผาณิต บิลมาศ (2548: 3) กล่าวว่า การวัดกระบวนการเรียนเป็นแนวทางในการปรับปรุงผลการเรียนและอาจกล่าวได้ว่า การประเมินผลการเรียนเป็นวิธีที่ดีที่สุดในวิธีหนึ่งในการวัดคุณภาพของกระบวนการเรียน ทำให้การสอนการบริหารและโปรแกรมต่าง ๆ มีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อาจจะกล่าวได้ว่าการวัดและประเมินผลไม่ได้เป็นการบอกว่าคุณเรียนสามารถทำได้หรือไม่ได้ในทักษะที่เรียน แต่เป็นการทราบถึงความสามารถในขณะที่เรียนเพื่อเป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถทำได้ดีขึ้นในการปฏิบัติทักษะนั้น ในครั้งต่อไป และเป็นการบ่งบอกถึงผู้สอนด้วยว่ามีการสอนเป็นอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความสามารถเพิ่มขึ้นโดยการเปลี่ยนกิจกรรมที่ใช้ในการสอนทักษะนั้น ๆ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจและต้องการพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

จากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา ควรทำการวัดและประเมินผลผู้เรียนในหลายๆ ด้านอันประกอบด้วย ด้านเนื้อหาความรู้ที่ได้จากการจดจำของผู้เรียน ด้านการปฏิบัติทักษะที่ถูกต้องในการเข้าร่วมกิจกรรม และสุดท้ายทางด้านเจตคติ หรือคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน

5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ซานคาแรนและบุย (ภาณุภัทร ลิมจำรูญ: 38; อ้างอิงจาก Sankaran & Bui. 2003) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะและระดับของจริยธรรม โดยคุณลักษณะที่ศึกษา คือการแข่งขันชนิดของบุคลิก ลักษณะ อายุ เพศ และวิชาเอก เครื่องมือที่ใช้วัดระดับของจริยธรรม คือการพัฒนาและแบบที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรห้าอย่างนี้ ทดสอบโดยการใ้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับวิทยาลัย จำนวน 345 คน ผลการวิจัยพบว่าจริยธรรมเป็นการเกี่ยวข้องกับการแข่งขันเฉพาะบุคคลและบุคลิกลักษณะแบบ A จริยธรรมปรับด้วยอายุ เพศไม่กระทบกับจริยธรรม ระดับของจริยธรรมแตกต่างกันตามวิชาเอก ผลลัพธ์จะขึ้นอยู่กับกลยุทธ์การสอนของผู้สอนเพื่อปรับปรุงระดับจริยธรรมของผู้เรียนซึ่งเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ที่ปรึกษาไปด้วย

เบน ดายสัน (Ben Dyson. 2011: 1) ได้พัฒนาเครื่องมือวัดทางพลศึกษาตามหลักสากล การศึกษาครั้งนี้เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัด ซึ่งพัฒนาตาม 6 ลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1) หาคุณภาพแบบทดสอบ 2) จัดทำเครื่องมือวัดและเกณฑ์การประเมิน 3) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา 4) ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 5) วิเคราะห์ข้อมูล 6) ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือวัดโดยการวิเคราะห์ข้อมูลและพัฒนาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ งานวิจัยชิ้นนี้ได้รับความร่วมมือจากนักวิจัยผู้เชี่ยวชาญในการวัดประเมินผล, ครู K-12, ครูพลศึกษา, คณะผู้บริหาร งานวิจัยได้ทดลองกับนักเรียนชั้นอนุบาล (K), 2, 5 และพัฒนาเครื่องมือให้สอดคล้องกับเครื่องมือวัดมาตรฐาน เนื้อหาที่มีความเที่ยงตรงซึ่งได้รับการตรวจสอบจากคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดมีทั้งหมด 30 ชุด สำหรับชั้นอนุบาล (8 ปี) เกรด 2 (11 ปี) เกรด 5 (11 ปี) ได้ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 773 คน เป็นอนุบาล 232 คน , เกรด 2 268 คน และ เกรด 5 273 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความถี่

ผลการวิจัยพบว่าเครื่องมือวัดมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 50% โดยอยู่ระหว่าง 2.2 ถึง 2.8 (การประเมินเครื่องมือวัดอยู่ในระดับ 4) การกระจายค่าตอบอยู่ในระดับดี มีเพียง 2.2 % ที่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเครื่องมือวัดได้รับการพัฒนาอย่างดี มีการปรับแก้ไขเพียงเล็กน้อย เป็นเครื่องมือวัดที่ดีเทียบเท่ากับเครื่องมือวัดพลศึกษาตามหลักสากล

ฮูซียิน อันลู (Huseyin Unlu. 2011: 1) ได้พัฒนาแบบวัดเจตคติสำหรับครูผู้สอนวิชาพลศึกษา (ASPPED) โดยงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาแบบวัดเจตคติแบบ (Likert) สำหรับครูผู้สอนพลศึกษา (IASPPET) ประชากรที่ใช้ในการทดลองคือ นักศึกษาฝึกสอนพลศึกษา จำนวน 556 คน วัดวัตถุประสงค์เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติ ASPPEP เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบวัด การวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งแบบวัดเจตคติออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกคือข้อคำถามในเชิงบวก จำนวน 13 ข้อ ส่วนที่สอง คือข้อคำถามในเชิงลบ จำนวน 10 ข้อ ความแปรปรวนข้อมูลของคำถามในส่วนแรก เท่ากับ 30.77% ความแปรปรวนข้อมูลของคำถามในส่วนที่สอง เท่ากับ 23.30% ความแปรปรวนของข้อมูลรวม เท่ากับ 54.08% ความแปรปรวนของข้อมูลแบบวัดเจตคติ

ทั้งสองส่วน มีค่าสูง แสดงให้เห็นว่าแบบวัดทั้งสองส่วนเป็นแบบวัดที่ดี ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยสูตรของครอนบาคแอลฟา ซึ่งให้เห็นว่าส่วนที่หนึ่ง มีค่าแอลฟาเท่ากับ 90 ส่วนที่สองมีค่าแอลฟา เท่ากับ 86 ค่าแอลฟา รวม เท่ากับ 88 งานวิจัยนี้สรุปได้ว่า แบบวัดเจตคติสำหรับครูผู้สอนพลศึกษาที่สร้างขึ้นนี้เป็นแบบวัดที่มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือสำหรับครูผู้สอนพลศึกษา

แคโรไลน์ โคล (Caroline Koh. 2012: 1) ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและเพิ่มความสนใจในนักเรียนในการศึกษาคุณธรรม : ศึกษาในประเทศสิงคโปร์ ที่กล่าวว่า โลกเราในปัจจุบันถูกคุกคามจากพวกก่อการร้าย และวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจโลก ทำให้หลายคนสนใจที่จะศึกษาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมมากขึ้น งานวิจัยชิ้นนี้ได้ทดลองกับนักเรียนในประเทศสิงคโปร์ โดยใช้หลักการ Kohlbergian เพื่อประเมินคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เป็นทฤษฎีที่มุ่งให้นักเรียนเลือกตัดสินใจด้วยตนเอง โดยประเมินจากการสร้างแรงจูงใจในการเป็นพลเมืองที่ดีของวัยรุ่น และการมีคุณธรรมในการศึกษา (CME) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนได้พัฒนาเหตุผลในเชิงจริยธรรมดังกลุ่มอายุที่กล่าวไว้ในทฤษฎี โคลเบิร์ก นักเรียนมีแรงจูงใจในการเป็นพลเมืองที่ดี และมีคุณธรรมในการศึกษา (CME) ผลการวิจัยยังแสดงความสัมพันธ์ถึงคุณธรรมซึ่งได้รับการพัฒนาขึ้น แต่แรงจูงใจในตนเองของนักเรียนอยู่ระดับปานกลาง

ชาร์อน อาร์ ฟิลลิปส์ (Sharon R. Phillips. 2012: 1) ได้พัฒนาเครื่องมือในการประเมินเจตคติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในระดับสี่และห้าที่มีต่อพลศึกษา จุดมุ่งหมายของผู้เขียนในการศึกษาครั้งนี้ คือการพัฒนาเครื่องมือในการประเมินเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในระดับสี่และห้า ที่มีต่อวิชาพลศึกษา วิธีสำหรับการตรวจสอบประกอบด้วย (ก) ศึกษาและพัฒนาเครื่องมือแบบสอบถาม (ข) ทดลองใช้และ (ค) วิเคราะห์ชุดเครื่องมือในการประเมิน สร้างและตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเชื่อมั่น ข้อมูลที่ใช้ศึกษาคือ นักเรียนโดยการรวบรวม 1,344 คน โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์องค์ประกอบซ้ำทั้งหมด วิเคราะห์ปัจจัยจากการสำรวจตามวิธี ครอนบาคแอลฟา และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโดยใช้โครงสร้างแบบจำลองสมการ การวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าเครื่องมือที่ใช้เหมาะสมกับรูปแบบที่แตกต่างกันทั้งสองระดับ การศึกษาแบบแรกแสดงให้เห็นถึงเจตคติของนักเรียนได้รับอิทธิพลจากความรู้ความเข้าใจและมีผลต่อรูปแบบที่ศึกษา การศึกษาแบบที่สองแสดงให้เห็นรูปแบบ 4 ปัจจัย ประกอบด้วยด้านความรู้ความเข้าใจของครู ความรู้ความเข้าใจหลักสูตร ผลกระทบของครูและผลกระทบต่อหลักสูตร การศึกษาครั้งนี้พบว่าผลของเครื่องมือที่ใช้มีคะแนนที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ สามารถประเมินเจตคติของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีต่อวิชาพลศึกษาได้

5.2 งานวิจัยในประเทศ

ธิดา เลิศพรประสพโชค (2547: 81-82) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) โดยจำแนกตามเพศ และระดับชั้นที่ศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมี 5 องค์ประกอบ คือ ความรับผิดชอบ มีวินัย ความกตัญญู ความมีเหตุผล และมีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงพบ ผลวิจัยพบว่า คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบมีวินัย ความกตัญญู และมีจิตใจเป็นประชาธิปไตยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนด้านความมีเหตุผลไม่แตกต่างกัน

สมจันทร์ พรบุญ (2548: 70-72) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมของนักเรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ตามกรอบคุณลักษณะคนดีของกระทรวงศึกษาธิการ 8 ประการได้แก่ มีวินัยต่อตนเองและสังคม มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม ควบคุมตนเองได้ พัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ทำงานเพื่อส่วนรวมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ผลวิจัยพบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 อยู่ในระดับมาก โดยสามลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือทำงานเพื่อส่วนรวม รองลงมา ได้แก่ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมีคุณธรรม จริยธรรม ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่มีวินัยต่อตนเองและสังคม

ออมสิน ศรีพลัง (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หาคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับแปลความหมายจากคะแนนแบบทดสอบของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 604 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิดได้แก่

1) แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ด้าน คือ ความเป็นระเบียบวินัย ด้านการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้านความรับผิดชอบ ด้านปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและคำสอนของพระพุทธศาสนา ด้านการประหยัดอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ด้านเป็นผู้มีเหตุผลยึดมั่นในวิถีประชาธิปไตย ด้านปฏิบัติตนห่างไกลจากสิ่งเสพติดและสู้อาก และด้านสุขภาพและอนามัยที่ดี

2) แบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่พัฒนาขึ้นมีความตรงตามเนื้อหา ค่าความสอดคล้องตั้งแต่ .08 ถึง 1.00 มีความตรงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.1 โดยมีค่าทดสอบสถิติ ที ทั้งฉบับเท่ากับ 28.43 และรายด้านมีค่าตั้งแต่ 11.37 ถึง 22.58 ค่าความตรงตามสภาพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.1 โดยมีค่าสหสัมพันธ์สัมพัทธ์เท่ากับ .92 และรายด้านมีค่าตั้งแต่ .56 ถึง .73 และแบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ .80 ถึง 1.00 ส่วนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยรวม ได้คะแนน ที่ ปกติตั้งแต่ 20 ถึง 67 และรายด้านได้คะแนน ที่ ปกติตั้งแต่ 19 ถึง 73

อนงค์ จันไต (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่กำหนดโดยโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านเหตุผลความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่โรงเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 71) กำหนดเพื่อเน้นและปลูกฝังให้กับนักเรียน ซึ่งเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียนทั่วไปในสังกัดกรุงเทพมหานคร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การสำรวจคุณลักษณะอันพึงประสงค์ศึกษาจากข้าราชการครูในสังกัดกรุงเทพมหานครที่ปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 431 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านเหตุผลความรับผิดชอบเป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายจำนวน 115 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน นาร่องและโรงเรียนเครือข่ายจำนวน 96 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทั่วไปจำนวน 114 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทั่วไปจำนวน 109 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสำรวจคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และแบบวัดเหตุผลด้านความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นแบบวัดที่ข้อคำถามใช้สถานการณ์ย่อยๆ แล้วเขียนตัวเลือกให้ตอบ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7816 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t – test แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (Independent samples)

ภาณุภัทร ลิ้มจรรย์ (2551: บทคัดย่อ) การพัฒนาชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1. เพื่อสร้างชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของชุดเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นและ 3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติวิสัยระดับชาติสำหรับใช้กับชุดเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัย คือ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 987 คน และครูประจำชั้นจำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วยแบบวัดสถานการณ์ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก และแบบประเมินพฤติกรรม แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยเนื้อหาครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 9 ด้าน คือ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความเมตตากรุณา ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความกตัญญูตวกเวที ความอดทนอดกลั้น ความภูมิใจในความเป็นไทยและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวิเคราะห์

ข้อมูลโดยการวิเคราะห์หาค่าความสามารถในการจำแนก และค่าความเที่ยงของชุดเครื่องมือวัด โดยใช้โปรแกรม B-Index และ SPSS for windows และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ด้วยโปรแกรม LISREL

ผลการวิจัย พบว่าค่าความสามารถในการจำแนกของแบบวัดสถานการณืมีค่าอยู่ระหว่าง 5.07-34.24 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคของแบบวัดและแบบประเมินแต่ละด้านมีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง .65-.83 และ .86-.93 ตามลำดับ โมเดลแบบวัด และแบบประเมิน ทั้ง 9 โมเดล มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และคะแนนเกณฑ์ปกติวิสัยระดับชาติของแบบวัดและแบบประเมินทั้ง 9 ด้านมีช่วงคะแนนปกติที่อยู่ในช่วงระหว่าง T17-T83 และ T17-T70 ตามลำดับ

ทองพูล ภูสิม (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรณีศึกษาโรงเรียนแกดำวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนโรงเรียนแกดำวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้ร่วมวิจัยประกอบด้วย ผู้วิจัย ครูโรงเรียนแกดำวิทยาคาร จำนวน 23 คน นักเรียนโรงเรียนแกดำวิทยาคาร 341 คน ผู้ปกครองนักเรียน 319 คน ในปีการศึกษา 2552 มีขั้นตอนการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้ ระยะที่ 1 สำรวจสภาพปัจจุบันระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของนักเรียนโรงเรียนแกดำวิทยาคาร ระยะที่ 2 พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของนักเรียนโรงเรียนแกดำวิทยาคาร โดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) และการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ระยะที่ 3 สำรวจระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อเปรียบเทียบ ก่อน-หลัง การพัฒนา

ผลการวิจัยพบว่าสภาพก่อนการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ ของนักเรียนโรงเรียนแกดำวิทยาคาร พบว่า พฤติกรรมโดยรวมของนักเรียนจากการประเมินพฤติกรรมทั้งจากครู ผู้ปกครองนักเรียน และตัวนักเรียนเอง อยู่ในระดับปฏิบัติการปานกลาง จากการสอบถาม การสัมภาษณ์คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนโรงเรียนแกดำวิทยาคาร เกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของนักเรียน พบว่า ระดับพฤติกรรมยังไม่เป็นไปตามความต้องการของคณะครูและผู้ปกครอง หลังจากที่ได้พัฒนา โดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) และการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เปรียบเทียบก่อนและหลังการพัฒนานั้นเพิ่มขึ้นในทุกด้าน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมในแต่

ละด้าน ก่อนการพัฒนา มีค่าเฉลี่ย จากครู 3.50 ผู้ปกครอง 3.49 และนักเรียน 3.69 หลังจากการพัฒนา พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นในทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยจากครู 4.49 ผู้ปกครอง 4.48 และนักเรียน 4.49

สรุปแนวคิดจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งต่างประเทศและในประเทศ พบว่า โดยทั่วไปการจัดการศึกษาของหลายสถาบัน ได้ให้ความสำคัญกับการปลูกฝัง พัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถที่หลากหลาย โดยเฉพาะด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของการทำให้คนเรานั้นสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข เพราะฉะนั้นนอกจากควรมีการส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์แล้ว การประเมินเพื่อหาค่าของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ก็สำคัญอีกเช่นกัน ซึ่งจะทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทราบถึงระดับหรือความก้าวหน้า ทั้งนี้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังช่วยเป็นแนวทางสำหรับผู้วิจัยในการพัฒนาแบบประเมิน เพื่อปรับปรุงให้แบบประเมินมีคุณภาพและสามารถนำไปวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนได้จริงต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีขั้นตอนการ ดำเนินงานวิจัยดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

1. ประชากรที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 62,348 คน
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมิน คือ ครูผู้สอนวิชา เรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 11 กลุ่มสหวิทยาเขต

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวิชาพลศึกษา จำนวน 47 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมิน คือ ครูผู้สอนวิชา พลศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 11 กลุ่มสหวิทยาเขต โดยการเลือกแบบ เจาะจง (Purposive sampling) ตามโรงเรียนแต่ละกลุ่มสหวิทยาเขต ได้จำนวน 11 คน วิทยาเขตละ 1 คน รายละเอียดปรากฏตามตาราง 1 และตาราง 2

ตาราง 1 จำแนกโรงเรียนตามสหวิทยาเขต เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

สหวิทยาเขต	โรงเรียน
1. นวลจันทร์	1. สตรีวิทยา 2 2. รัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน 3. ลาดปลาเค้าพิทยาคม 4. นวมินทร์ราชูทิศ กรุงเทพมหานคร
2. เสรีไทย	5. บางกะปิ 6. สตรีเศรษฐบุตรบำเพ็ญ 7. บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี 2) 8. เศรษฐบุตรบำเพ็ญ 9. สุขุมวิทพันธุ์อุปถัมภ์
3. วิภาวดี	10. ฤทธิยะวรรณาลัย 11. ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง 12. ดอนเมืองจตุรจินดา 13. ฤทธิยะวรรณาลัย 2 14. สีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์)
4. รัชโยธิน	15. หอวัง 16. เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา 17. ราชวินิตบางเขน 18. จันทรหุ่นบำเพ็ญ 19. สารวิทยา
5. วังทองกลาง	20. บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 21. เทพลีลา 22. มัธยมวัดบึงทองกลาง 23. นวมินทร์ราชูทิศ บดินทรเดชา
6. จตุรวิทย์	24. สุรศักดิ์มนตรี 25. สตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ 26. กุณนที่รุทธารามพิทยาคม 27. พุทธจักรวิทยา
7. เบญจศิริ	28. สิริรัตนาร 29. พระโขนงพิทยาลัย 30. ปทุมคงคา 31. มัธยมวัดธาตุทอง 32. วชิรธรรมสาธิต 33. สายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ

ตาราง 1 (ต่อ)

8. กรุงเทพมหานคร	34. นวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย
	35. นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2
	36. บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี 4)
	37. มัชฌิมวัดหนองจอก
9. ศรีนครินทร์	38. เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
	39. ศรีพฤฒา
	40. ราชดำริ
	41. เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุวรรณภูมิ
	42. พรตพิทยพยัต
10. เบญจบุรพา	43. เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
	44. เทพศิรินทร์ร่มเกล้า
	45. รัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง
	46. นวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
	47. เตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์
11. ราชนครินทร์	48. วัดสุทธาวาส
	49. สตรีศรีสุริโยทัย
	50. เจ้าพระยาวิทยาคม
	51. นนทบุรีวิทยา
	52. ยานนาวาศรีวิทยาคม
รวม 11 สหวิทยาเขต	รวม 52 โรงเรียน

ตาราง 2 จำแนกกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนตามสหวิทยาเขต เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

สหวิทยาเขต	โรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง
1. นวลจันทร์	1. สตรีวิทยา 2	1
2. เสรีไทย	2. บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี 2)	1
3. วิภาวดี	3. ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	1
4. รัชโยธิน	4. สารวิทยา	1
5. วังทองหลาง	5. บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	1
6. จตุรวิทย์	6. พุทธจักรวิทยา	1
7. เบญจศิริ	7. สายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ	1
8. กรุงเทพมหานคร	8. นวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย	1

ตาราง 2 (ต่อ)

9. ศรีนครินทร์	9. เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุวรรณภูมิ	1
10. เบญจบุรพา	10. นวมินทร์ราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	1
11. ราชนครินทร์	11. นนทรีวิทยา	1
รวม 11 สหวิทยาเขต	รวม 11 โรงเรียน	รวม 11 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมิน แบ่งออกดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

1.1 ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2 ดำเนินการพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.3 นำแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปปรึกษาประธานเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 2

2.1 ศึกษาตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 1

1.1 นำแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของ

เนื้อหา ภาษาที่ใช้ในแบบประเมิน พิจารณาหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item objective congruence : IOC)

1.2 นำแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้รับการแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาไปหาคุณภาพเครื่องมือกับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 47 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค

1.3 นำแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้จากการหาคุณภาพเครื่องมือกับนักเรียนนำมาหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) สหสัมพันธ์ตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient)

1.4 ตรวจสอบ ปรับแก้ไข แบบประเมินเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปให้กับกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ขั้นตอนที่ 2

2.1 นำแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปปรึกษาประธาน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อคำถาม

ภาพแสดงประกอบ วิธีการพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอบหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบประเมินที่ได้พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) หาดัชนีความสอดคล้อง (Item objective congruence : IOC)
3. ผู้วิจัยนำแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปหาคุณภาพเครื่องมือกับนักเรียน
4. นำแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)
5. นำแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปให้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้สำหรับประเมินผู้เรียน
6. ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
7. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

- การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ดังนี้
1. ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) หาดัชนีความสอดคล้อง (Item objective congruence : IOC)
  2. วิเคราะห์คุณภาพของแบบประเมินเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสอดคล้องภายในโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค จากการหาคุณภาพเครื่องมือกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
  3. วิเคราะห์คุณภาพของแบบประเมินเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยหาค่าสหสัมพันธ์ตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) จากการหาคุณภาพเครื่องมือกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
  4. วิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตามลำดับ ดังนี้
ตอนที่ 1 การพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตอนที่ 2 การหาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น และอำนาจจำแนกของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตอนที่ 3 การศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.1 แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อใช้ในการวัดและประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาทั่วไป รายวิชาพลศึกษาประกอบด้วย 8 คุณลักษณะ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

1.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละด้านมีพฤติกรรมบ่งชี้ด้านละ 5 ข้อ รวมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งหมด 8 ด้าน พฤติกรรมบ่งชี้เท่ากับ 40 ข้อ และเกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมของผู้เรียนรายข้อ คือ

ที่	ชื่อ-สกุล	7. รักความเป็นไทย							8. มีจิตสาธารณะ							สรุปผลการประเมิน (เฉลี่ย)
		พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 1	พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 2	พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 3	พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 4	พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 5	รวม	ผลการประเมิน	พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 1	พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 2	พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 3	พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 4	พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 5	รวม	ผลการประเมิน	
1																
2																
3																

ตอนที่ 2 การหาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น และอำนาจจำแนกของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.1 คุณภาพของแบบประเมินด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา รายละเอียดปรากฏตามตาราง 4

ตาราง 4 แบบแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ที่มีต่อการสร้างแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

นิยามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการพฤติกรรมที่แสดง	ความคิดเห็น			IOC	ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1		
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	1. ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของการเป็นนักเรียนที่ดีในชั้นเรียน	5	0	0	1.0	ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของการเป็นนักเรียนที่ดี
	2. มีความสามัคคี ประองดองไม่ทะเลาะวิวาท	5	0	0	1.0	มีความสามัคคี ประองดองไม่ทะเลาะวิวาท
	3. แสดงความยินดี ชื่นชมต่อนักกีฬาของไทยเมื่อก้าวถึงในชั้นเรียน	5	0	0	1.0	แสดงความยินดี ชื่นชมต่อเพื่อนอย่างจริงจัง
	4. มีความภาคภูมิใจในการเป็นคนไทย และการเป็นนักเรียนของโรงเรียน	5	0	0	1.0	พฤติกรรมไม่ชัดเจนอะไรแสดงออกถึงความภูมิใจ

ตาราง 4 (ต่อ)

	5. มีความเมตตากรุณา ให้ความช่วยเหลือเพื่อนขณะฝึกปฏิบัติ	4	0	1	0.6	ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเมตตา
	6. ประพฤติตนเป็นคนดี เคารพ เชื่อฟังครู	5	0	0	1.0	ข้อ 1 และ 6 ควรนำไปรวมกัน
	7. ไม่พูดจาดูหมิ่น สถาบัน พระมหากษัตริย์	4	0	1	0.6	เคารพเทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์ ทั้งกาย วาจา ใจ
2. ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติ ตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ	1. พูดคุยสนทนาด้วยข้อมูลที่ เป็นจริง และมีเหตุผล	4	1	0	0.8	ระวังความหมาย จุดหมายที่ต้องการในข้อนี้
	2. ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิดในชั้นเรียน	4	1	0	0.8	ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ตามระเบียบประเพณีของสังคม
	3. ไม่นำสิ่งของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง	5	0	0	1.0	
	4. ไม่พูดจาเพื่อเจ้าหรือ กล่าวคำเท็จกับผู้อื่น	5	0	0	1.0	
	5. ทำข้อสอบปลายภาคด้วยตนเองไม่ลอกเพื่อน	4	0	1	0.6	ทำข้อสอบปลายภาคด้วยตนเอง
	6. มีความน่าเชื่อถือ ไว้วางใจได้	5	0	0	1.0	
3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม	1. ตรงต่อเวลาในการเข้าเรียน	5	0	0	1.0	
	2. ไม่ขาดเรียนเกินที่กำหนด	5	0	0	1.0	
	3. ขออนุญาตก่อนออกจากชั้นเรียน	4	0	1	0.6	ควรปรับ
	4. แต่งชุดพลศึกษาของโรงเรียนด้วยความเรียบร้อยทุกครั้ง	5	0	0	1.0	
	5. ทรงผม เล็บ เครื่องประดับ ต่างๆ ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	5	0	0	1.0	

ตาราง 4 (ต่อ)

	6. ไม่ใช้โทรศัพท์หรือฟังเพลงขณะเรียน	5	0	0	1.0	ไม่ใช้โทรศัพท์หรือฟังเพลงขณะที่มีการเรียนการสอน
	7. มีความอดทนรอคอยในการปฏิบัติกิจกรรม	5	0	0	1.0	
4. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	1. อยากเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ในชั้นเรียน	4	1	0	0.8	เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ทุกครั้ง
	2. รีบมาเข้าเรียนเป็นประจำ	4	0	1	0.6	มาโรงเรียนทันเวลา
	3. ตั้งใจในการทดสอบภาคปฏิบัติ	5	0	0	1.0	
	4. ส่งงานทันตามกำหนดที่ครูมอบหมาย	5	0	0	1.0	ส่งงานตามกำหนดที่มอบหมาย
	5. ใช้คำถามเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเรียน	4	0	1	0.6	ซักถามเมื่อเกิดข้อสงสัย
	6. มีการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน หรือครูในชั้นเรียน	4	1	0	0.8	มีการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน หรือครูในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน
5. อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	1. เลือกใช้อุปกรณ์กีฬาที่เป็นประโยชน์ ประหยัด คุ่มค่า	5	0	0	1.0	
	2. มีเหตุผลในการเล่นกีฬาและการเลือกใช้อุปกรณ์	4	0	1	0.6	เลือกอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับกีฬา
	3. ใช้อุปกรณ์กีฬาอย่างระมัดระวัง ปลอดภัย	5	0	0	1.0	ใช้อุปกรณ์กีฬาอย่างระมัดระวัง
	4. ยอมรับและปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมชั้นเรียนได้	5	0	0	1.0	
	5. เป็นผู้ที่มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ในการเล่นกีฬา	5	0	0	1.0	
	6. มีความสุขในการเรียน ร่าเริง สนุกสนาน	5	0	0	1.0	

ตาราง 4 (ต่อ)

6. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การทำงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	5	0	0	1.0	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานจนสำเร็จ
	2. ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนเสมอ	5	0	0	1.0	
	3. มีความ อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน	5	0	0	1.0	
	4. มีความพยายามในการแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	5	0	0	1.0	
	5. สอบภาคปฏิบัติและส่งงานครบถ้วนตามกำหนดเวลา					สอบและส่งงานครบถ้วนตามกำหนดเวลา
7. รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	1. กล่าวคำทักทายด้วยคำว่า สวัสดี พร้อมกับยกมือไหว้ ก่อนและหลังเลิกเรียน	4	0	1	0.6	กล่าวคำทักทายด้วยคำว่าสวัสดี พร้อมกับยกมือไหว้
	2. กล่าวคำขอบคุณ หรือคำขอโทษ ต่อผู้อื่น	4	0	1	0.6	
	3. ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	5	0	0	1.0	
	4. พุดจาสุภาพ ไพเราะ (เช่น ครับ/คะ) ในชั่วโมงเรียน	5	0	0	1.0	พุดจาสุภาพ ไพเราะ
	5. พุดคุยให้ความสนใจกับกีฬาไทย อาทิ ตะกร้อ มวยไทย เป็นต้น	4	0	1	0.6	ปรับเปลี่ยน
	6. ร่วมเล่นกีฬาไทยที่ครูจัดกิจกรรม หรือเมื่อมีโอกาสในชั้นเรียน	4	0	1	0.6	ปรับเปลี่ยน

ตาราง 4 (ต่อ)

8. มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่ แสดงออกถึงการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมหรือ สถานการณ์ที่ก่อให้เกิด ประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวัง ผลตอบแทน	1. มีความกระตือรือร้นในการ ทำงานเป็นกลุ่ม	5	0	0	1.0	
	2. แบ่งปันอุปกรณ์กีฬาให้ผู้อื่น ร่วมกันใช้	5	0	0	1.0	
	3. อาสาช่วยเหลือเพื่อนและครู ทำงานด้วยความยินดี เต็มใจ	4	0	1	0.6	มีจิตอาสาช่วยเหลือ เพื่อนและครูด้วยความ ยินดี เต็มใจ
	4. ช่วยเหลือเก็บอุปกรณ์กีฬาที่ ใช้ให้เป็นระเบียบ	4	0	1	0.6	
	5. รักษาความสะอาดของ สถานที่เรียน	5	0	0	1.0	

2.2 คุณภาพของแบบประเมินด้านค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น
รายละเอียดปรากฏตามตาราง 5 และตาราง 6

ตาราง 5 แสดงค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551 ด้านที่ 1-8

1. รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
1. ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของการเป็นนักเรียนที่ดี เคารพเชื่อฟัง ครู	0.892	
2. มีความสามัคคี ประองตอง ไม่ทะเลาะวิวาท	0.816	
3. แสดงความยินดี ชื่นชมต่อเพื่อน หรือผู้อื่นอย่างจริงใจ	0.881	0.882
4. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเมตตา	0.868	
5. เคารพเทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์ทั้งกาย วาจา ใจ	0.763	
หมายเหตุ N = 47		

จากผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ด้านรักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ พบว่า
ข้อความทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.763-0.892 และค่าความ
เชื่อมั่นเท่ากับ 0.882 สามารถนำไปใช้ได้จริงทุกข้อความ

2. ชื่อสัตย์สุจริต	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
1. พุดคุยสนทนากับเพื่อนหรือผู้อื่น อย่างมีเหตุผล	0.798	
2. ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ตามระเบียบประเพณีของสังคม	0.928	
3. ไม่นำอุปกรณ์กีฬาของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง	0.844	0.892
4. ไม่พูดจาเพื่อเจ้าหรือกล่าวคำเท็จกับผู้อื่น	0.863	
5. ทำข้อสอบด้วยตนเองไม่ทุจริตในการสอบ	0.804	
หมายเหตุ N = 47		

จากผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ด้านชื่อสัตย์สุจริต พบว่าข้อความทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.798-0.928 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.892 สามารถนำไปใช้ได้จริงทุกข้อความ

3. มีวินัย	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
1. ตรงต่อเวลาในการเข้าเรียน	0.921	
2. ขออนุญาตก่อนออกจากชั้นเรียน	0.874	
3. แต่งชุดพลศึกษาของโรงเรียนด้วยความเรียบร้อยทุกครั้ง	0.931	0.923
4. ไม่ใช่โทรศัพท์หรือฟังเพลงขณะมีการเรียนการสอน	0.904	
5. มีความอดทนรอคอยในการปฏิบัติกิจกรรม	0.797	
หมายเหตุ N = 47		

จากผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ด้านมีวินัย พบว่าข้อความทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.797-0.931 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.923 สามารถนำไปใช้ได้จริงทุกข้อความ

4. ใฝ่เรียนรู้	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
1. เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ทุกครั้ง	0.928	
2. มาโรงเรียนทันเวลา	0.877	
3. ตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นเรียน	0.941	0.927
4. ซักถามเมื่อเกิดข้อสงสัย	0.821	
5. มีการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน หรือครูในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน	0.945	
หมายเหตุ N = 47		

จากผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ด้านใฝ่เรียนรู้ พบว่าข้อความทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.821-0.945 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.927 สามารถนำไปใช้ได้จริงทุกข้อความ

5. อยู่อย่างพอเพียง	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
1. เลือกใช้อุปกรณ์กีฬาที่เป็นประโยชน์ ประหยัด คุ่มค่า	0.886	
2. เลือกเล่นกีฬาและใช้อุปกรณ์กีฬาอย่างเหมาะสม	0.877	
3. ยอมรับและปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมชั้นเรียนได้	0.879	0.918
4. เป็นผู้มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ในการเล่นกีฬา	0.956	
5. มีความสุขในการเรียน ร่าเริง สนุกสนาน	0.813	
หมายเหตุ N = 47		

จากผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ด้านอยู่อย่างพอเพียง พบว่าข้อความทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.813-0.956 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.918 สามารถนำไปใช้ได้จริงทุกข้อความ

6. มุ่งมั่นในการทำงาน	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานจนสำเร็จ	0.931	
2. ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนเสมอ	0.937	
3. อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน	0.939	0.954
4. มีความพยายามในการแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	0.951	
5. สอบและส่งงานครบตามเวลาที่กำหนด	0.903	
หมายเหตุ N = 47		

จากผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน พบว่าข้อความทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.903-0.951 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.954 สามารถนำไปใช้ได้จริงทุกข้อความ

7. รักความเป็นไทย	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
1. กล่าวคำทักทายด้วยคำว่าสวัสดิ์ พร้อมกับยกมือไหว้	0.834	
2. กล่าวคำขอบคุณ หรือคำขอโทษ ต่อผู้อื่น	0.915	
3. ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	0.779	0.889
4. พุดจาสุภาพ ไพเราะ	0.874	
5. ร่วมเล่นกีฬาไทยที่ครูจัดกิจกรรม หรือเมื่อมีโอกาสในชั้นเรียน	0.843	
หมายเหตุ N = 47		

จากผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ด้านรักความเป็นไทย พบว่า ข้อความทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.779-0.915 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.889 สามารถนำไปใช้ได้จริงทุกข้อความ

8. มีจิตสาธารณะ	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
1. กระตือรือร้นในการทำงานเป็นกลุ่ม	0.960	
2. แบ่งปันอุปกรณ์กีฬาให้ผู้อื่นร่วมกันใช้	0.793	
3. มีจิตอาสาช่วยเหลือเพื่อนและครูด้วยความยินดี เต็มใจ	0.942	0.924
4. ช่วยเหลือเก็บอุปกรณ์กีฬาที่ใช้ให้เป็นระเบียบ	0.936	
5. รักษาความสะอาดของสถานที่เรียน	0.877	
หมายเหตุ N = 47		

จากผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ด้านมีจิตสาธารณะ พบว่า ข้อความทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.793-0.960 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.924 สามารถนำไปใช้ได้จริงทุกข้อความ

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภาพรวมด้านที่ 1-8

ภาพรวมด้านที่ 1-8	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	0.763-0.892	0.882
2. ซื่อสัตย์สุจริต	0.798-0.928	0.892
3. มีวินัย	0.797-0.931	0.923
4. ใฝ่เรียนรู้	0.821-0.945	0.927
5. อยู่อย่างพอเพียง	0.813-0.956	0.918
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	0.903-0.951	0.954
7. รักความเป็นไทย	0.779-0.915	0.889
8. มีจิตสาธารณะ	0.793-0.960	0.924
ภาพรวมทั้งฉบับ 40 ข้อ	0.763-0.960	0.987

จากผลการวิเคราะห์แบบประเมินในภาพรวมทั้งฉบับ 40 ข้อ ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านที่ 1-8 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น พบว่าข้อความทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.763-0.960 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.987 สามารถนำไปใช้ได้จริง ทุกข้อความ

ตอนที่ 3 ศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จากการศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูประจำวิชาพลศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามโรงเรียนแต่ละกลุ่มสหวิทยาเขต ได้จำนวน 11 คน วิทยาเขตละ 1 คน ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่า ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แบ่งออกเป็น 3 ด้าน โดยนำเสนอผลของการศึกษา ดังนี้

1. ด้านข้อดีของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.1 แบบประเมินมีความเข้าใจง่าย

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความเข้าใจง่าย เนื่องจากแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีการระบุพฤติกรรมบ่งชี้ของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกันในรายวิชาพลศึกษา มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และเกณฑ์การสรุปผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ทำให้ผู้ใช้แบบประเมินมีความเข้าใจในเนื้อหาของวิธีการใช้แบบประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับครูพลศึกษาที่กล่าวว่า

"การประเมินคุณลักษณะเขา ก็คือเด็กจะผ่าน ไม่ผ่านคุณลักษณะ ก็รายละเอียดตรงนี้ที่เด็กสามารถรู้ว่าเขาผ่านคุณลักษณะได้ เขาต้องทำอะไรบ้าง นี่คือรายละเอียดที่ทำให้เด็ก ง่ายๆ เลยไม่จำเป็นต้องครูก็ได้ เด็กจะเข้าใจง่ายที่ว่าคุณลักษณะข้อนี้เขาต้องทำอะไรเขาถึงจะผ่าน ถือว่าเป็นรายละเอียดที่ชี้แจงได้ดี เข้าใจง่าย"

(ครูโรงเรียน A , สัมภาษณ์ , 14 มีนาคม 2556)

"จากการใช้แบบประเมินนะค่ะ คือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ให้มานี้ 8 คุณลักษณะอันพึงประสงค์นะค่ะ แต่ละหัวข้อนี้ก็คือมันมีการแยกย่อยออกมาชัดเจน คือสามารถประเมินง่ายก็คือ มันมีการแบ่งอย่างคุณลักษณะข้อ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อย่างนี้มันมีการแบ่งออกมาชัดเจน เป็นหัวข้อ 1 2 3 4 5 ทำให้เราให้คะแนนได้ง่ายขึ้นนะค่ะ"

(ครูโรงเรียน H , สัมภาษณ์ , 28 กุมภาพันธ์ 2556)

"แบบของเราที่สอนพลศึกษานี้ อย่างของน้องทำออกมานี้ก็คือ จะมีเกี่ยวกับเรื่องของพลศึกษาโดยตรงด้วย ทำให้เราสามารถที่จะประเมินได้ง่ายนะค่ะ ยกตัวอย่าง อย่างเช่น การเก็บอุปกรณ์อย่างนี้ค่ะ การเก็บอุปกรณ์ก็จะอยู่ในเรื่องของอะไร การมีจิตสาธารณะใช้ใหม่ค่ะ ก็จะอยู่ในเรื่องของการมีจิตสาธารณะซึ่งตรงนี้ในตัวคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ข้อ 8 ด้าน ที่เขาให้มานี้ของเราไม่มี แต่ของน้องจะมีออกมาให้เราสามารถวัดได้ วัดของวิชาของเราได้เลยนะค่ะ ซึ่งดูแล้วว่ามันง่ายกับการประเมินของวิชาเราค่ะ พอที่จะมองภาพออก และมันเจาะจงมาวิชาเรา โฟกัสมาที่วิชาเราค่ะ เราไม่ต้องประเมินเป็นภาพรวมทั้งหมด คือโฟกัสมาที่วิชาในเนื้อวิชาของเราเลย"

(ครูโรงเรียน I , สัมภาษณ์ , 6 มีนาคม 2556)

1.2 แบบประเมินมีความละเอียด

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความละเอียด เนื่องจากผู้วิจัยได้มีการศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องในเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งทำให้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความละเอียด และมีพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนจำนวน 8 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ รวม 40 ข้อ ซึ่งสอดคล้องกับครูพลศึกษาที่กล่าวว่า

"ข้อดีเลยก็ตรงๆ พฤติกรรมบ่งชี้ แต่ก่อนมีประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ ยังนี้เราก็นึกภาพเอาตามที่เรานึก แต่อันนี้ถ้าเกิดมีคำจำกัดความมา มี พฤติกรรมบ่งชี้มาเราก็นึกภาพได้แล้วละเอียดมากขึ้น และก็สามารรถให้คะแนนนักเรียนได้ละเอียด มากขึ้นนะครับ"

(ครูโรงเรียน C , สัมภาษณ์ , 23 กุมภาพันธ์ 2556)

"ข้อดีของแบบประเมินตัวนี้ก็คือมีการลงดีเทล คือรายละเอียดปลีกย่อย ทำให้การ ประเมินของครูมีกฎเกณฑ์ หรือมีเกณฑ์ที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในการประเมินเด็ก อย่างเช่น ที่ตัวผมเอง ชอบเลยก็คือ ชอบเรื่องไฟเรีนรู้ ที่มีโดยดีเทลที่ 5 ที่มีการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน หรือในชั้น เรียนและกันนอกชั้นเรียน เพราะตัวนี้จะชัดเจน เราจะรู้ว่าเด็กคนไหนใส่ใจในวิชาพละมากน้อยแค่ไหน คุณตั้งใจเรียนในชั้นเรียนไม่พอ แต่นอกเวลาเรียนคุณก็มาเล่นพละให้ครูได้เห็น ทำให้ข้อนี้ผม ชอบสนใจข้อนี้มาก"

(ครูโรงเรียน F , สัมภาษณ์ , 27 กุมภาพันธ์ 2556)

"ข้อดีของแบบประเมินอันนี้ก็คือ รายละเอียดนั้นะคะ แต่ละข้อในคุณลักษณะไม่ว่าจะ เป็นข้อ 1 ถึงข้อ 8 นี้ สามารถที่จะลงรายละเอียดให้เด็กนั้นะคะ บ่งชี้ถึงตัวเด็กได้มากขึ้น อย่างเช่น ตรงต่อเวลาในการเข้าเรียนนั้นะคะ ก็สามารถเช็คตามวันและเวลาของเด็กได้นั้นะคะ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของแต่งกายชุดพลศึกษา นะคะ ของโรงเรียนด้วยความที่เป็นระเบียบเรียบร้อยนั้นก็เหมือนกัน เราก็สามารถเช็คเด็กได้ว่า เด็กคนนี้ใส่ชุดพลศึกษาหรือว่าใส่ชุดนักเรียนมา ก็สามารถเช็คในรายวัน และก็รายอาทิตย์แต่ละอาทิตย์ไปได้ แล้วก็เราสามารถนำมาประเมินตรงนี้ได้ตรงกับคุณลักษณะที่ ให้มาได้คะ"

(ครูโรงเรียน G , สัมภาษณ์ , 6 มีนาคม 2556)

"ข้อดีก็ไปดูความแตกต่างที่มันเห็นชัดๆ เลยก็คือความละเอียด ของหัวข้อที่ให้ดูนะครับ ก็คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ให้มานี้คือมันละเอียดมากๆ เป็นหัวข้อๆ คือมันชัดเจนมากๆ ถ้าเรา เอาไปบอกเด็กๆ นั้นโอเคเข้าใจ อย่างที่โรงเรียนมีอยู่นี้มันมีอยู่แค่ 8 ข้อ มันก็คือคุมหมดเลย ของ เก้าที่โรงเรียนให้อยู่นี้มันคุมหมด แต่ที่เอามาให้ทำอันนี้คือ มันมีถึง 40 ข้อ จะมี 8 หัวข้อใหญ่ และ ใน 8 หัวข้อใหญ่ก็มี 5 หัวข้อย่อย ซึ่งมันละเอียดมากๆ เลย มันมีความชัดเจน"

(ครูโรงเรียน J , สัมภาษณ์ , 27 กุมภาพันธ์ 2556)

1.3 แบบประเมินช่วยกระตุ้นผู้เรียนในการเรียน

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้อุพลศึกษา ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สามารถช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้มีความกระตือรือร้น ในการเรียน เนื่องจากผู้ใช้แบบประเมินมีการนำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแจ้งรายละเอียดถึง เนื้อหาของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หรือเกณฑ์และวิธีการประเมินผลให้กับผู้เรียนทราบ ซึ่ง สอดคล้องกับครูพลศึกษาที่กล่าวว่า

"ครูได้เอามาใช้แล้ว ซึ่งถือว่ามันเป็นการกระตือรือร้น ช่วยเพิ่มความกระตือรือร้นให้นักเรียนมีจิตสาธารณะเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นข้อที่ว่าเอามาใช้ประเมินได้ดีมาก ช่วยกระตุ้นเด็กได้ดี ข้อนี้อีกข้อหนึ่งที่เอามาใช้แล้ว ที่ประเมินแล้วค่อนข้างดีอีกข้อหนึ่งนะครับ ก็จะเป็นอย่างเช่น ในข้อความมีวินัย ซึ่งเด็กโรงเรียนนี้ก็ค่อนข้างมีวินัย ก็มีวินัยส่วนหนึ่ง และก็เรื่องการแต่งกายไม่รู้ว่ามีโรงเรียนอื่นมีหรือเปล่า แต่ว่าโรงเรียนนี้มีนะครับ เพราะว่าผู้ชายเขาจะเป็นกางเกงขาสั้น ซึ่งเขาแต่งมาอยู่แล้ว แต่ผู้หญิงเขาจะให้ใส่กระโปรงมาก่อนนะครับ แล้วค่อยมาเปลี่ยนเป็นกางเกงขาวาดตอนเรียนวิชาพละ ซึ่งข้อนี้เป็นปัญหาพอสมควร แต่ว่าพอเราได้เอาแบบประเมินนี้มาใช้ ก็ชี้แจงให้นักเรียนว่า นักเรียนครูจะประเมินนักเรียนตรงนี้ด้วยนะ นักเรียนก็ให้ความร่วมมือดีขึ้นนะครับ ก็จากปัญหาที่นักเรียนใส่กระโปรงมาเรียน ไม่ยอมใส่กางเกงมาเรียนนี้ นักเรียนหญิงก็มีการปรับพฤติกรรมที่ว่าจะสนใจเอากางเกงมา"

(ครูโรงเรียน A , สัมภาษณ์ , 14 มีนาคม 2556)

"หัวข้อที่ 4 ในเรื่องของใฝ่เรียนรู้นะครับ ตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นเรียน ผมเองเป็นครูผู้สอนนะครับ เด็กที่ออกไปหลังจากที่เราสอนเสร็จแล้ว ออกไปฝึกทักษะนะครับ ทุกคนนะครับมีความตั้งใจอยู่แล้ว เขาต้องตั้งใจออกไปแน่นอน เพราะว่าในการเรียนนี้เขาตากแดดนะครับ เข้าตั้งใจแน่นอน บางคนกลัวแดดร้อนเขาก็ไม่ไหว ใครไม่ไหวนี้บางครั้งเขาก็อาจจะมีปัญหาสุขภาพ เพราะว่าอาจจะมาพักผ่อนบ้างนะครับ มันก็ถ้าเกิดเราดูความตั้งใจอย่างนี้ ถ้าเด็กที่ตากแดดฝึกซ้อมต่อแบบนี้เราจะมองเขาว่าตั้งใจ"

(ครูโรงเรียน E , สัมภาษณ์ , 24 กุมภาพันธ์ 2556)

"ก็คือใฝ่เรียนรู้ ซึ่งของเราที่โดยจริงแล้วของเราเป็นกิจกรรม ถือว่าเป็นกิจกรรมไม่ใช่ว่าคนหนึ่งหนึ่งดู แล้วอีกบางกลุ่มหนึ่งทำ แบบนี้เราสามารถที่จะประเมินได้ชัดเจน"

(ครูโรงเรียน I , สัมภาษณ์ , 6 มีนาคม 2556)

2. ด้านข้อจำกัดของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.1 แบบประเมินมีความยุ่งยาก และใช้เวลามากในการประเมิน

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความยุ่งยากซับซ้อน และใช้เวลามากสำหรับการประเมิน เนื่องแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีจำนวนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ด้าน แต่ละด้านประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ ด้านละ 5 ข้อ รวม 40 ข้อ และครูพลศึกษาส่วนใหญ่จะสอนนักเรียนในจำนวนหลายห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับครูพลศึกษาที่กล่าวว่า

"ก็คือมันจะทำให้กรรมวิธีในการประเมินนี้มันค่อนข้างที่จะยุ่งยากพอสมควร เพราะว่าในกรณีนี้ครูสอนหลายๆ ห้องนี้ ข้อคำถามเหล่านี้จากที่เคยประเมิน ใช้ข้อคำถามแค่ประมาณ 8 ข้อ มันก็เพิ่มเข้ามาเป็นซักประมาณ 40 ข้อ มียุ่งยากในการที่จะต้องมาประเมิน เพราะว่าจำนวนเด็กเยอะแล้วครูต้องทำอยู่คนเดียว มันอาจจะต้องเสียเวลากับมันตรงนี้ไปพอสมควร"

(ครูโรงเรียน D , สัมภาษณ์ , 1 มีนาคม 2556)

"แบบประเมินนี้จะรับมันค่อนข้างที่จะยุ่งยากซับซ้อน ถ้าเกิดเรามองเทียบกับในของแบบเดิมก็คือ อย่างเดิมนั้นเราจะประเมินแค่ 8 ด้าน ก็คือมี 8 ช่องใช้ใหม่ครบ แล้วคะแนนนั้นก็คือแล้วแต่ครูผู้สอนจะคิดว่าจะให้อย่างไร แต่อันนี้มันก็มีด้าน รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ นี้จากเดิมมีแค่ช่องเดียวนะครับ คือให้คะแนนได้เลย มันก็กลายมาเป็น 5 ช่อง แล้วช่องละ 3 คะแนนเท่าๆ กัน อย่างนี้มันก็เกิดความหลาย คือให้คะแนนหลายอย่าง หลายด้านแล้วพอได้มาปุ๊บเราก็ต้องไปทำการบวก ลบ คูณ หาร ให้ได้ให้เหลือแค่ 3 คะแนน อย่างที่เราต้องการในครั้งแรก อันนี้มันจะเกิดการทำงานซับซ้อนหลายครั้งนะครับ"

(ครูโรงเรียน E , สัมภาษณ์ , 24 กุมภาพันธ์ 2556)

"มันยุ่งยากที่เราต้องมาให้คะแนนแต่ละข้อ ข้อย่อยแต่ละหัวข้อย่อยๆ เราต้องมาให้คะแนนแล้วก็มารวมคะแนน และคือเด็กก็เยอะ แล้วก็คือชั่วโมงเรียนนี้ก็กรรมมันเยอะ ในภาคเรียนที่ 2 นั้นละ ก็คือทำให้มันค่อนข้างจะยุ่งยากนะ จากเดิมที่เคยมีแค่ 8 ข้อ และกรอกคะแนนไปเลยไม่ต้องมาแยกเป็นข้อย่อยแบบนี้ละ"

(ครูโรงเรียน H , สัมภาษณ์ , 28 กุมภาพันธ์ 2556)

2.2 ครูไม่สามารถประเมินผู้เรียนได้ตามความเป็นจริง

ครูไม่สามารถประเมินผู้เรียนได้ตามความเป็นจริงได้นั้น เนื่องจากครูพลศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในจำนวนหลายห้องเรียน แต่ละห้องเรียนนั้นมีผู้เรียนจำนวนมาก จึงไม่สามารถรู้จักผู้เรียนได้เป็นอย่างดีทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับครูพลศึกษาที่กล่าวว่า

"ส่วนใหญ่ครูพลศึกษาจะสอนหลายห้อง สมมุติระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มี 15 ห้อง อาจารย์ก็ต้องรับหมดเลย 15 ห้อง แล้วก็จะมีข้อเสียก็คือ ตรงเราไม่สามารถประเมินเด็กได้ตามความเป็นจริงทุกคนครับอย่างเช่นก็พวก รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อย่างนี้ครับ ก็ต้องฟังอาจารย์ที่ปรึกษาเขาด้วยว่า เขามีอะไรข้างในจิตใจหรือเปล่า เพราะว่าครูก็ไม่สามารถดูได้ทั้งหมดทุกคน เราก็จะดูได้แค่การปฏิบัติกิจกรรม ความมีระเบียบวินัย ความตรงต่อเวลา อย่างนี้ครับ"

(ครูโรงเรียน C , สัมภาษณ์ , 23 กุมภาพันธ์ 2556)

"ผลของการประเมินตัวนี้อาจจะคาดเคลื่อนได้ในกรณีที่ถ้าครูไม่รู้จักเด็กทุกคนจริง ทำให้การประเมินนี้ ในรายละเอียดนี้ มันไม่สามารถที่จะบ่งชี้ไปได้ว่าคุณลักษณะตัวนี้เด็กเขาเป็นอย่างไรนั้นจริงหรือเปล่า และการให้คะแนนมันตรงหรือเปล่า และครูสอนมาก เด็กนักเรียนหลายร้อยคนสอนทั้งระดับมีเด็กตั้ง 500 คน 600 คน ก็ไม่รู้จักเด็กทุกคนอยู่แล้ว และหัวข้อประเมิน 40 กว่าข้ออย่างนี้ การให้คะแนนของครูก็อาจจะคาดเคลื่อนได้"

(ครูโรงเรียน D , สัมภาษณ์ , 1 มีนาคม 2556)

"ข้อเสียของแบบประเมินก็เป็นเรื่องธรรมดาที่ว่า การประเมินนี้ คือมันเยอะ ในขณะที่ 8 ข้อ ที่เราทำมันก็เยอะอยู่แล้ว ข้อย่อยๆ ออกมาอีกในข้อย่อยของเรา ที่ของมาตรฐานที่เข้ามีย่อมมันก็เยอะอยู่แล้ว แต่พอเราทำออกมาตัวนี้ มันเยอะ มันก็เยอะมากขึ้นไปอีก พอมันเยอะปุ๊บนี่คือเป็นปัญหาของการวัดว่า บางจุดนี้เราก็ไม่สามารถที่จะประเมินเด็กตามสภาพความเป็นจริงได้ แต่ในเรื่องบางเรื่องที่เราออกมานี้คือ ก็เจาะลงไปในวิชาของเราเลย เราประเมินได้"

(ครูโรงเรียน I , สัมภาษณ์ , 6 มีนาคม 2556)

2.3 การใช้แบบประเมินเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับครูมากขึ้น

การใช้แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการเพิ่มภาระงานให้กับครูมากขึ้น เนื่องจากครูพลศึกษามีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวในชั่วโมงเรียน และมีการฝึกปฏิบัติทักษะกีฬาต่างๆ รวมไปถึงมีหน้าที่ในการวัดและประเมินผลผู้เรียนในรายวิชานั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับครูพลศึกษาที่กล่าวว่า

"เพราะว่าการเรียนการสอนนอกจากเราจะเตรียมนักเรียนแล้ว อธิบายสาธิตนักเรียนเสร็จแล้ว เราก็ต้องถึงขั้นฝึกปฏิบัติเนะครับ อาจารย์ก็ต้องเดินดูเด็กนักเรียนว่าคนนี้ปฏิบัติได้ดีหรือไม่ดีเนะครับ เพราะฉะนั้นจะไม่มีเวลามาประเมินอันนี้ในชั้นเรียนเลย ก็จะประเมินได้หลักจากเลิกเรียนแล้ว อะไอย่างนี้ครับ"

(ครูโรงเรียน C , สัมภาษณ์ , 23 กุมภาพันธ์ 2556)

"เพราะว่าทุกวันนี้ต้องบอกว่า ภาระงานครูค่อนข้างเยอะ เยอะพอสมควรเลยนะครับ ถ้าเรามาใช้เวลาตรงนี้ กับตัวนี้เยอะ การที่สอนเด็กหรือว่าการที่จะให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนของเด็กนั้น มันก็จะลดน้อยลงไป เนะครับ อีกอย่างบางทีเด็กๆ บางคนก็มีปัญหาในด้านการเรียนนะ ครับ"

(ครูโรงเรียน E , สัมภาษณ์ , 24 กุมภาพันธ์ 2556)

"ข้อเสียนี้ก็คือ ดูจากของเรา 8 ข้อใช้ใหม่ละ ตัวนี้แยกย่อยออกมาแล้วเป็นทั้งหมด 40 ข้อ แล้วเวลาสอนนี้ก็คือ สอนในจำนวนห้องที่เยอะนะละ ก็จะทำให้ตรงนี้มันมีปัญหาในเรื่องของการทำข้อมูลนะละ แล้วก็อาจจะ ทำให้ลำบากในเรื่องของการทำข้อมูลแค่นี้เองนะละ"

(ครูโรงเรียน G , สัมภาษณ์ , 6 มีนาคม 2556)

"ยุ่งยากมากๆ เลย เพราะมันละเอียดๆ มาก ละเอียดหัวข้อนี้ดี แต่ละเอียดของการประเมินเป็นคะแนนไม่ดี เพราะมันเป็นภาระของครู เป็นภาระมากๆ โทษหลวงเลย"

(ครูโรงเรียน J , สัมภาษณ์ , 27 กุมภาพันธ์ 2556)

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.1 ควรปรับลดข้อพฤติกรรมบ่งชี้ในคุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละด้าน

ควรมีการปรับลดข้อพฤติกรรมบ่งชี้ในคุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละด้าน ของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เนื่องจากแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างมีพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนทั้ง 8 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ รวม 40 ข้อ ทำให้แบบประเมินมีความยุ่งยาก และใช้เวลามากในการประเมิน ครูไม่สามารถประเมินผู้เรียนได้ตามความเป็นจริง และเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับครูมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับครูพลศึกษาที่กล่าวว่า

"ก็ตัวแบบประเมินนี้จริงๆ แล้วพูดถึงก็ถือว่าดีนะ แต่สิ่งที่น่าจะปรับสักเล็กน้อยก็คือ เรื่องของจำนวนข้อ คำถาม หัวข้อที่จะประเมิน เพราะว่าถ้าเราใช้หัวข้อในรายละเอียด หมายถึง 40 หัวข้อ การประเมินคนประเมินไม่สามารถจะทำในรายละเอียดได้ทุกข้อ ได้อย่างตรงไปตรงมาได้ หรือถ้าเราลดจำนวนหัวข้อที่ประเมินลงไปให้กระชับขึ้น ให้ตรงหรือได้ใจความมากขึ้นก็จะช่วยให้แบบประเมินนี้มีผลสัมฤทธิ์ที่ค่อนข้างที่จะเที่ยงตรงสูง"

(ครูโรงเรียน D , สัมภาษณ์ , 1 มีนาคม 2556)

"ก็ในมุมมองนะครับ ก็คือโดยดีเทลตรงนี้ก็คือ น้องทำแบบประเมินอันนี้มันก็เป็นสิ่งที่ดีนะครับ โดยรวมก็ยอมรับว่ามันค่อนข้างเสียเวลา แต่ทำไมจะไม่ให้มีข้อดีเลยนะครับ แต่พอดีครูอยากให้น้องก็คือ ช่วยทำที่ลดข้อลงมา บางข้อซึ่งสามารถมันรวบรวมกันได้ก็คือ อย่างน้อยก็คือเมื่อมันมีกรุปใหญ่ของหัวข้อใหญ่เลยใช้ใหม่ หัวข้อย่อยก็ควรที่แบบจะไม่แตกต่างจากหัวข้อใหญ่มาแล้วก็คือไม่ใช่ขนาดนี้ ในมุมมองครูก็คืออยากให้ลดข้อย่อยตรงนี้ครับ"

(ครูโรงเรียน F , สัมภาษณ์ , 27 กุมภาพันธ์ 2556)

"ข้อเสนอแนะก็คือ ถ้าที่จริงแล้วตามหลักวิจัยก็คือ ต้อง 40 ข้อ อยู่แล้วใช้ใหม่คะ แต่ว่าเราเอามาประเมินกับเด็กจริงๆ ในรายวิชาพลศึกษา เราสามารถที่จะปรับให้เหลือได้น้อยกว่านี้บ้างไหม คืออาจจะไม่ไปเกี่ยวในเรื่องของงานวิจัย แต่เกี่ยวเรื่องของการประเมินในรายวิชาพลศึกษา โดยตรงอะไรอย่างนี้คะ ที่เราตั้งใจไว้อย่างนี้คะ ก็สามารรถที่จะรวบรวม หรือว่าปรับข้อนะคะ ก็ให้น้อยลงและก็ให้มันตรงกับตัวชี้วัดกับที่เราทำมา"

(ครูโรงเรียน G , สัมภาษณ์ , 6 มีนาคม 2556)

"ปรับแต่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้มันกระชับลง หรือทำให้มันชัดเจนขึ้นกว่านี้ก็จะ น่าจะดีขึ้น แล้วคือลดจำนวนข้อย่อยให้มันน้อยลงค่ะ เพราะว่าพอมาทำตรงนี้เวลาต้องทำกับเด็ก ทุกคน ทุกห้องอย่างนี้ คือมันจะทำให้ยุ่งยากต่อการประเมินค่ะ"

(ครูโรงเรียน H , สัมภาษณ์ , 28 กุมภาพันธ์ 2556)

3.2 ใช้สื่อเทคโนโลยีช่วยในการประเมิน

ควรมีการใช้สื่อเทคโนโลยีมาช่วยในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เนื่องจากเพื่อเป็นการลดภาระการทำงานของครู และทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการประเมิน และสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับครูพลศึกษาที่กล่าวว่า

"ผมมองว่าถ้าเรามานั่งเขียนอย่างนี้ แล้วเราต้องไปคีย์ลงคอมพิวเตอร์นะครับ ในการ เขียนมันไม่เท่าไร แต่ในการที่เราจะต้องคีย์คะแนนนี้มันจะเกิดอาการตาลาย มันจะตาลายนะครับ พอตาลายแล้วบางทีมันยากต่อการตรวจสอบ บางทีเลขมันเหมือนกันหมดเลย สาม สอง หนึ่ง ศูนย์ สาม สอง หนึ่ง ศูนย์ และส่วนใหญ่มันจะเป็น สาม สอง ๑ แล้วการพิมพ์นี้ มันจะค่อนข้างตาลาย และ สับสนมาก อันนี้ก็เลยอยากฝากไปช่วยดูๆ ในด้านของนี้ นิดหนึ่ง"

(ครูโรงเรียน E , สัมภาษณ์ , 24 กุมภาพันธ์ 2556)

"คืออยากให้ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย คือตอนนี้ภาระงานของครูนี้นอกจากสอนเด็กเยอะ แล้ว สอบซ่อมเยอะแล้ว ทำเล่มเยอะแล้วยังต้องมานั่งกรอกคุณลักษณะอันนี้อีก การประเมิน คอมพิวเตอร์จะช่วยให้เรา ครูไม่ต้องมานั่งเขียนผ่าน ดีเยี่ยม ดี พอใช้ เห็นไหมนี่คือภาระที่ครูจะ หมดไป นี่คืออยากให้ใช้เทคโนโลยีนะคะ"

(ครูโรงเรียน J , สัมภาษณ์ , 27 กุมภาพันธ์ 2556)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น และค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

1. ประชากรที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 62,348 คน
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมิน คือ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 11 กลุ่มสหวิทยาเขต

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวิชาพลศึกษา จำนวน 47 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมิน คือ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 11 กลุ่มสหวิทยาเขต โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามโรงเรียนแต่ละกลุ่มสหวิทยาเขต ได้จำนวน 11 คน วิทยาเขตละ 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมิน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอบหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบประเมินที่ได้พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) หาดัชนีความสอดคล้อง (Item objective congruence : IOC)
3. ผู้วิจัยนำแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปหาคุณภาพเครื่องมือกับนักเรียน
4. นำแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)
5. นำแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปให้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้สำหรับประเมินผู้เรียน
6. ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
7. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ดังนี้

1. ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) หาดัชนีความสอดคล้อง (Item objective congruence: IOC)
2. วิเคราะห์คุณภาพของแบบประเมินเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสอดคล้องภายในโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค จากการหาคุณภาพของเครื่องมือกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. วิเคราะห์คุณภาพของแบบประเมินเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยหาค่าสหสัมพันธ์ตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) จากการหาคุณภาพเครื่องมือกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. วิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สรุปผล

การพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1. แบบประเมินที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นแบบประเมินเพื่อใช้ในการวัดและประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รายวิชาพลศึกษาประกอบด้วย 8 คุณลักษณะ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะโดยมีพฤติกรรมบ่งชี้จำนวน 40 ข้อ และมีเกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมของผู้เรียนรายข้อ คือ พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำ (3 คะแนน) พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นบางครั้ง (2 คะแนน) พฤติกรรมที่ปฏิบัติน้อย (1 คะแนน) พฤติกรรมที่ไม่ปฏิบัติ หรือพฤติกรรมไม่ชัดเจน (0 คะแนน) ส่วนเกณฑ์การสรุปผลการให้คะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนรายด้าน ทั้ง 8 ด้าน คือ คะแนนรวมระหว่าง 11-15 เท่ากับ ดีเยี่ยม คะแนนรวมระหว่าง 6-10 เท่ากับ ดี คะแนนรวมระหว่าง 1-5 เท่ากับ ผ่าน คะแนนรวม 0 เท่ากับ ไม่ผ่าน

2. คุณภาพของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้านความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น และอำนาจจำแนก มีดังนี้

2.1 ด้านความเที่ยงตรง จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6-1.0

2.2 ด้านความเชื่อมั่น พบว่าจากการวิเคราะห์แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในภาพรวมทั้งฉบับ 40 ข้อ พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นด้านที่ 1-8 เท่ากับ 0.987 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่ามีค่าความเชื่อมั่นใน ด้านที่ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เท่ากับ 0.882 ด้านที่ 2 ซื่อสัตย์สุจริต เท่ากับ 0.892 ด้านที่ 3 มีวินัย เท่ากับ 0.923 ด้านที่ 4 ใฝ่เรียนรู้ เท่ากับ 0.927 ด้านที่ 5 อยู่อย่างพอเพียง เท่ากับ 0.918 ด้านที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน เท่ากับ 0.954 ด้านที่ 7 รักความเป็นไทย เท่ากับ 0.889 ด้านที่ 8 มีจิตสาธารณะ เท่ากับ 0.924

2.3 ด้านค่าอำนาจจำแนก พบว่าแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีค่าอำนาจจำแนกในภาพรวมด้านที่ 1-8 อยู่ระหว่าง 0.763-0.960 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกในด้านที่ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่ระหว่าง 0.763-0.892 ด้านที่ 2 ซื่อสัตย์สุจริต อยู่ระหว่าง 0.798-0.928 ด้านที่ 3 มีวินัย อยู่ระหว่าง 0.797-0.931 ด้านที่ 4 ใฝ่เรียนรู้ อยู่ระหว่าง 0.821-0.945 ด้านที่ 5 อยู่อย่างพอเพียง อยู่ระหว่าง 0.813-0.956 ด้านที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน อยู่ระหว่าง 0.903-0.951 ด้านที่ 7 รักความเป็นไทย อยู่ระหว่าง 0.779-0.915 ด้านที่ 8 มีจิตสาธารณะ อยู่ระหว่าง 0.793-0.960 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดและสามารถนำไปใช้ได้

3. ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีผลสรุปดังนี้

3.1 ข้อดีของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่าแบบประเมินมีความเข้าใจง่ายละเอียดและช่วยกระตุ้นผู้เรียนในการเรียน

3.2 ข้อจำกัดของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่าแบบประเมินมีความยุ่งยากใช้เวลามากในการประเมินผู้เรียนอาจประเมินไม่ได้ตามความเป็นจริง และเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับครูมากขึ้น

3.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่าควรปรับลดข้อพฤติกรรมบ่งชี้ในแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละด้าน และใช้สื่อเทคโนโลยีช่วยในการประเมิน

อภิปรายผล

จากศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สามารถอภิปรายผลในประเด็นต่างๆ ได้ ดังนี้

1. คุณภาพของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ด้านความเที่ยงตรง จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6-1.0 ซึ่งตรงกับเกณฑ์ของศิริชัย กาญจนวาสี (2548: 99) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าดัชนีความสอดคล้องของข้อกำหนดพฤติกรรม (IOC) มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ .5 แสดงว่า ข้อกำหนดพฤติกรรมนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น ดังนั้นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจึงครอบคลุมตามนิยามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

และสามารถนำไปใช้ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้ พลศึกษา

2. คุณภาพของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ด้านความเชื่อมั่น จากการวิเคราะห์ในภาพรวมทั้งฉบับ 40 ข้อ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านที่ 1-8 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.987 ซึ่งแสดงว่าแบบประเมินฉบับนี้มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง สามารถนำไปใช้ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ดังที่ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2539: 244) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นเพราะการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินใช้สูตรสัมประสิทธิ์ สรุปร่างอิง มีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประเมิน เมื่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประเมินมีค่าสูง ดังนั้นความเชื่อมั่นของแบบประเมินจึงมีค่าสูงด้วยเช่นกัน ด้านค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านที่ 1-8 มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.763-0.960 ซึ่งผลการวิเคราะห์อำนาจจำแนกได้ตรงกับเกณฑ์ของล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2539: 184-185) ที่ได้กล่าวไว้ว่า หากค่าอำนาจจำแนกในแต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป แสดงว่า แบบประเมินฉบับนี้มีค่าอำนาจจำแนกสูง สามารถนำไปใช้ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาได้

3. ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีผลสรุปประเด็นที่ 1 คือ ในด้านข้อดีของแบบประเมิน ประการแรกคือมีความเข้าใจง่าย เนื่องจากแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีการระบุพฤติกรรมบ่งชี้ของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกันในรายวิชาพลศึกษา มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และเกณฑ์การสรุปผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ทำให้ผู้ใช้แบบประเมินมีความเข้าใจในเนื้อหาและวิธีการใช้แบบประเมิน ดังที่ กรอนลันด์ (พิชิต ฤทธิจรรยา. 2553: 103 อ้างอิงจาก Gronlund. 1993: 8-11) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการสร้างแบบทดสอบ ต้องนิยามพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่ต้องการจะวัดให้ชัดเจน โดยกำหนดในรูปแบบของจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียน หรือรายวิชาด้วยคำที่เฉพาะเจาะจงสามารถวัดและสังเกตได้ และตรงกับคำกล่าวของ สุนันท์ ศลโกสุม (2524: 39) ที่กล่าวว่า การใช้แบบประเมินต้องศึกษาจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน หรือจุดมุ่งหมายที่ต้องการในการวัดการศึกษานี้ หมายถึง การพิจารณาให้ลึกซึ้งกระจ่างถึงคุณลักษณะที่แท้จริง สิ่งที่ต้องการวัดมีคุณลักษณะกี่ด้าน ข้อสำคัญต้องแจ้งคุณลักษณะให้ครบถ้วนให้รู้ว่าพฤติกรรมที่แท้จริงคืออะไร ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษานั้นมีการวัดที่หลากหลายวิธี ทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติทักษะของผู้เรียน คุณธรรมจริยธรรม ซึ่งแบบที่ใช้วัดและประเมินในด้านต่าง ๆ นั้นต้องมีคุณภาพคือมีความเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เบน ดายสัน (Ben Dyson. 2011: 1) ที่ได้พัฒนาเครื่องมือวัดทางพลศึกษาตามหลักสากล ผลการวิจัยพบว่า เครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน ต้องมีเนื้อหาที่มีความเที่ยงตรงโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และนอกเหนือจากเครื่องมือที่ใช้ในการวัดต้องมีคุณภาพแล้ว คุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนที่มีต่อการวัดและประเมินผลผู้เรียนในรายวิชาพลศึกษาก็สำคัญอีกเช่นกัน

ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องมีความน่าเชื่อถือได้ทางด้านคุณธรรมจริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อผู้เรียนซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการวัดและประเมินผล เพื่อให้ทราบถึงเจตคติที่ดีของครูจึงตรงมามีการวัดและประเมินอีกเช่นกัน ซึ่งได้สอดคล้องกับการศึกษาของ ฮูเซย์น อันลู (Huseyin Unlu. 2011: 1) ที่ได้ศึกษาพัฒนาแบบวัดเจตคติสำหรับครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า แบบวัดเจตคติแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือคำถามในเชิงบวกและเชิงลบ โดยค่าความแปรปรวนของแบบวัดทั้งสองส่วนมีค่าที่สูง แสดงให้เห็นว่าแบบวัดทั้งสองส่วนเป็นแบบวัดที่ดี มีความน่าเชื่อถือ ประการที่สอง แบบประเมินมีความละเอียด เนื่องจากผู้วิจัยได้มีการศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องในเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งทำให้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความละเอียด และมีพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนครอบคลุมทั้ง 8 ด้าน โดยระบุพฤติกรรมบ่งชี้ด้านละ 5 ข้อ รวม 40 ข้อ ทำให้ครูผู้สอนสามารถประเมินผู้เรียนในขณะเรียนวิชาพลศึกษาได้อย่างชัดเจน ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ พิสนุ ฟองศรี (2554: 248) ที่ได้กล่าวว่า หลักการสร้างเครื่องมือการประเมินทางการศึกษา คือ การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและพิจารณาถึงรายละเอียดของตัวแปรว่ามีองค์ประกอบ คุณลักษณะ หรือพฤติกรรมที่แสดงออก ความหมายของตัวแปร และพิจารณาเครื่องมือวัดที่จะใช้ และตรงกับคำกล่าวของ สุมาลี จันทรชลอ (2542: 191) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลภาคปฏิบัติ ไม่ว่าจะใช้เทคนิคใดก็ตามผู้ประเมินต้องดำเนินการตามขั้นตอนคือ กำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจน กำหนดการปฏิบัติโดยแยกประเด็นที่จะสังเกต และตัดสินหรือใช้คะแนนการปฏิบัติ ซึ่งจากการศึกษาพัฒนาแบบประเมินของผู้วิจัยดังกล่าว ได้มีลักษณะที่สอดคล้องกับ ออมสิน ศรีพลัง (2549: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยศึกษาและพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ด้าน และสอดคล้องกับ ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ (2551: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาและพัฒนาชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดเครื่องมือวัดตรวจสอบชุดคุณภาพของเครื่องมือ และสร้างเกณฑ์ปกติวิสัยระดับชาติ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า นอกจากการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์แล้ว การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนก็เป็นส่วนสำคัญที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ในการจัดการเรียนการสอนชั่วโมงพลศึกษา ซึ่งสามารถปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีการแข่งขัน การทดสอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมให้มีการแข่งขันภายในชั้นเรียน อาทิ กิจกรรมเกมแบบผลัด ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้ในเรื่องกฎ กติกาการเล่น รวมไปถึงความมีระเบียบวินัย ทำให้ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังทางด้านคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับการศึกษาของ ซานคาแรนและบุย (ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ: 38; อ้างอิงจาก Sankaran & Bui. 2003) ที่ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะและระดับของจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมมีความสัมพันธ์กับการแข่งขัน และการปรับปรุงระดับจริยธรรมของผู้เรียนขึ้นอยู่กับกลยุทธ์การสอนของผู้สอนด้วย และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ทองพูล ภูสิม (2553: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรณีศึกษาโรงเรียน

แกดดำวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังจากที่ได้พัฒนาโดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) นั้น คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโดยรวมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าคุณธรรมและจริยธรรมที่เพิ่มขึ้นนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการด้วยกัน อาทิ ความแตกต่างระหว่างเพศ อายุ รวมไปถึงสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ธิดา เลิศพรประสพโชค (2547: 81-82) ที่ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความกตัญญู และความเป็นประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนความมีเหตุผลไม่แตกต่างกัน รวมไปถึงยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สมจันทร์ พรบุญ (2548: 70-72) ที่ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมของนักเรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยการศึกษาตามบริบทของโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของนักเรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ประการที่สาม แบบประเมินช่วยกระตุ้นผู้เรียนในการเรียน เนื่องจากครูผู้สอนวิชาพลศึกษาได้มีการปฐมนิเทศผู้เรียนแนะนำรายวิชาและบอกวิธีการประเมินผลการเรียนและการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้ผู้เรียนทราบ ก่อนดำเนินการสอนทำให้ผู้เรียนมีความตื่นตัว และให้ความสนใจในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมพลศึกษามากยิ่งขึ้น จึงเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนในการเรียนวิชาพลศึกษา ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ พิเชิต ฤทธิจิรบุญ (2553: 20) ได้กล่าวไว้ว่า เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียน โดยเฉพาะการประเมินผลย่อย หรือการประเมินระหว่างการเรียนการสอน สามารถนำมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนให้สูงขึ้นได้โดยนำผลมาแจ้งให้ผู้เรียนทราบ เพื่อเร้าหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ แคโรไลน์ โคล (Caroline Koh. 2012: 1) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและการเพิ่มความสนใจด้านคุณธรรมให้กับนักเรียนในประเทศสิงคโปร์ ผลการวิจัยพบว่า หากนักเรียนมีแรงจูงใจในการเป็นพลเมืองดี ที่อยู่ในระดับปานกลางจะสัมพันธ์กับการพัฒนาทางด้านคุณธรรมของนักเรียนด้วย

ประเด็นที่ 2 ด้านข้อจำกัดของแบบประเมิน ประการแรกคือ แบบประเมินมีความยุ่งยากและใช้เวลามากในการประเมิน เนื่องจากแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีการวัดพฤติกรรมที่แสดงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ด้าน แต่ละด้านประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ ด้านละ 5 ข้อ รวม 40 ข้อ ซึ่งมีความชัดเจนมาก แต่ความจำกัดในการจัดการเรียนการสอนในชั่วโมงพลศึกษาที่ครูพลศึกษาส่วนใหญ่จะสอนผู้เรียนจำนวนหลายห้องเรียน จึงต้องประเมินผู้เรียนทุกคนและต้องรู้จักผู้เรียนจดจำรายละเอียดของผู้เรียนแต่ละคนได้ ดังที่ เตือนใจ เกตุษา (2549: 126-127) ได้กล่าวไว้ว่า ในการประเมินผลแบบทดสอบนั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือใช้เวลาพอเหมาะในการทดสอบ การกำหนดเวลาที่มากหรือน้อยเกินไปจะมีผลทำให้ความเชื่อมั่นของข้อสอบเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดีทั้งสิ้น ประการที่สอง ครูไม่สามารถประเมินผู้เรียนได้ตามความเป็นจริงเนื่องจากครูพลศึกษาต้อง

จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในจำนวนหลายห้องเรียน แต่ละห้องเรียนนั้นมีผู้เรียนจำนวนมาก จึงไม่สามารถรู้จักผู้เรียนได้เป็นอย่างดีทุกคน ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ ชวลิต ชูก่าแพง (2550: 21) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่จะต้องกระทำกับผู้เรียนทุกคน ตลอดระยะเวลาของการเรียนการสอนครูจะต้องใช้การประเมินเป็นกลไกสำคัญในการติดตามและพัฒนา ช่วยเหลือให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายแห่งการเรียนรู้ ขอบเขตของการประเมินจึงขึ้นอยู่กับลักษณะของงานและความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้น และประการที่สาม การใช้แบบประเมินเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับครูมากขึ้น เนื่องจากครูพลศึกษามีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา โดยเน้นให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวในชั่วโมงเรียนพลศึกษา และมีการฝึกปฏิบัติทักษะกีฬาต่างๆ รวมไปถึงมีหน้าที่ในการวัดและประเมินผลผู้เรียนในรายวิชานั้นๆ ดังที่ ละเมียด ทรยุทธพิพัฒน์ (2551: 144-148) ได้กล่าวไว้ว่า อุปสรรคในการจัดและบริหารพลศึกษา เรื่องปัญหาที่เกี่ยวกับครูผู้สอนพลศึกษา คือจำนวนครูพลศึกษาไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และครูผู้สอนมีชั่วโมงสอนมาก บางครั้งยังต้องดูแลงานในโรงเรียนในหน้าที่อื่นจึงทำให้คุณภาพทางด้านการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาน้อยลง ประกอบกับจำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นมีจำนวนมากเกินไป ซึ่งเป็นอุปสรรคในการสอน ทำให้ครูดูแลชั้นเรียนได้ไม่ทั่วถึง อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย อุปกรณ์พลศึกษาที่ใช้ในการเรียนการสอนไม่เพียงพอ เวลาในการที่จะสอนให้ได้ผลจริงๆ มีน้อย

นอกจากข้อสรุปจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนพลศึกษาดังที่กล่าวมาข้างต้น ครูผู้สอนพลศึกษายังได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการใช้แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประเด็นที่สำคัญอยู่ 2 ประการ ประการแรกคือ ครูผู้สอนพลศึกษาเสนอแนะว่าควรปรับลดข้อพฤติกรรมบ่งชี้ในคุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละด้าน เนื่องจากแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 8 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ รวม 40 ข้อ ทำให้มีความยุ่งยาก และใช้เวลามากในการประเมิน ครูอาจไม่สามารถประเมินผู้เรียนได้ตามความเป็นจริง และเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับครูมากขึ้น ประการที่สอง ควรมีการใช้สื่อเทคโนโลยีมาช่วยในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เนื่องจากเพื่อเป็นการลดภาระในการทำงานของครู และช่วยให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการประเมินและสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ อรพรรณ พรสีมา (สุรศักดิ์ ปาเฮ. 2553: 370; อ้างอิงจาก อรพรรณ พรสีมา. 2530) ได้กล่าวไว้ว่า ข้อได้เปรียบของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ช่วยขยายขีดความสามารถของครูในการควบคุมชั้นเรียน เนื่องจากความสามารถในการจัดเก็บข้อมูลและความสะดวกในการนำข้อมูลออกมาใช้ จึงสามารถช่วยครูในการดูแลนักเรียนได้อย่างใกล้ชิด

4. ข้อสังเกตของผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประเด็นที่ 1 จะเห็นได้ว่าแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในด้านค่าอำนาจจำแนก ในภาพรวมด้านที่ 1-8 อยู่ระหว่าง 0.763-0.960 แสดงว่าแบบประเมินฉบับนี้มีค่าอำนาจจำแนกสูง ซึ่งเป็นผลมาจากพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละด้านของแบบประเมิน สามารถที่จะแยกผู้เรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีเยี่ยม

ดี ผ่าน และไม่ผ่าน ออกจากกันได้ โดยดูจากตัวอย่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.903-0.951 พฤติกรรมบ่งชี้คือ 1) ผู้เรียนมีความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานจนสำเร็จ 2) ปรับปรุงและพัฒนาผลการเรียนอยู่เสมอ 3) อุตุน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน 4) มีความพยายามในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และ 5) สอบและส่งงานครบตามที่กำหนด ซึ่งครูพลศึกษาสามารถสังเกตและเห็นพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนในรายชั่วโมงได้ เนื่องจากเป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนต้องแสดงออกในรายชั่วโมงพลศึกษา เช่นเดียวกันกับประเด็นที่ 2 ในด้านค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินในภาพรวมด้านที่ 1-8 เท่ากับ 0.987 แสดงว่าแบบประเมินฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นสูง ซึ่งเป็นผลมาจากค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินในภาพรวมมีค่าอำนาจจำแนกที่สูง ดังนั้นย่อมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินด้วย อีกทั้งพฤติกรรมบ่งชี้รายชื่อในแต่ละด้านของแบบประเมินนั้น ครูพลศึกษาสามารถวัดและสังเกตได้จริงตามพฤติกรรมที่นักเรียนได้แสดงออก หรือได้ปฏิบัติในแต่ละชั่วโมง ดังตัวอย่างจากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านที่ 3 การมีวินัย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.923 แสดงว่าพฤติกรรมบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินสามารถมองเห็นได้ในชั้นเรียน คือ 1) ตรงต่อเวลาในการเข้าเรียน 2) ขออนุญาตก่อนออกจากชั้นเรียน 3) แต่งชุดพลศึกษาของโรงเรียนด้วยความเรียบร้อยทุกครั้ง 4) ไม่ใช้โทรศัพท์หรือฟังเพลงขณะมีการเรียนการสอน และ 5) มีความอดทนรอคอยในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ ชาวลิต ชูกำแพง (2550: 37-38) ที่กล่าวว่า การประเมินที่สามารถประเมินได้ตามสภาพจริงนั้น คือลักษณะของการประเมินตามสภาพจริงและการปฏิบัติมักใช้ร่วมกัน แต่แท้ที่จริงแล้วมีลักษณะต่างกัน การประเมินจากการปฏิบัตินั้นผู้เรียนต้องปฏิบัติพฤติกรรมให้สมบูรณ์หรือแสดงออกซึ่งพฤติกรรม ซึ่งผู้ประเมินต้องการให้แสดงออกให้ได้ หรือกล่าวได้ว่าพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกเป็นพฤติกรรมเดียวกับพฤติกรรมที่ผู้ประเมินต้องการวัด ขณะที่การประเมินจากสภาพจริงนั้นผู้เรียนไม่เพียงแสดงพฤติกรรมให้สมบูรณ์ตามที่ผู้วัดต้องการเท่านั้น แต่พฤติกรรมที่แสดงออกนั้นต้องทำให้เป็นบริบทของความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน ดังที่ พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2553: 88) ได้กล่าวไว้ว่า ข้อดีของการประเมินที่สามารถประเมินได้ตามสภาพจริง คือเป็นการวัดที่พยายามทำให้คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่วัดเป็นรูปธรรมมากขึ้นโดยใช้วิธีการประเมินหลายรูปแบบ และประเมินอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาตามสภาพความเป็นจริงโดยไม่แยกออกจากการเรียนการสอน แต่ในด้านข้อจำกัดของการประเมินตามสภาพจริงนั้น ทำให้ครูมีภาระงานมากขึ้นเพราะต้องประเมินอย่างต่อเนื่อง ต้องบูรณาการความรู้ ต้องวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง ดังนั้นจากข้อความดังกล่าวข้างต้นอาจกล่าวได้ว่าแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบประเมินที่มีมาตรฐาน เนื่องจากมีตัวชี้วัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเมื่อนำแบบประเมินนี้ไปใช้จริงอย่างแพร่หลาย อาจส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนในชั้นเรียนพลศึกษา รวมถึงชั้นเรียนวิชาอื่นๆ ให้มีพฤติกรรมในทางที่ดีมากยิ่งขึ้นได้ในโอกาสต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้พบว่า ด้านการนำแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ไปใช้มีดังนี้

1. ผู้ประเมินควรมีความเข้าใจในเรื่องของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และควรอ่านคำอธิบาย ความหมายและวิธีการปฏิบัติในการประเมินให้มีความเข้าใจก่อนที่จะนำไปใช้ประเมินผู้เรียน
2. การใช้แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ควรใช้ประเมินผู้เรียนเป็นระยะ ตลอดระยะเวลาการสอนในแต่ละภาคเรียน และควรมีการแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดมุ่งหมาย วิธีการปฏิบัติ ข้อตกลงต่างๆ ของการประเมิน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในครั้งนี้เน้นการประเมินโดยครูผู้สอน การวิจัยครั้งต่อไปอาจเพิ่มการสร้างแบบประเมินในมิติของการประเมินโดยเพื่อน หรือการประเมินโดยตนเองและศึกษาความสัมพันธ์ ความสอดคล้องระหว่างการประเมินจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อความแม่นยำของการประเมินให้มากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาและศึกษาความเป็นไปได้ของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในรายวิชาอื่นๆ ต่อไป

สุวรรณภูมิ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2553). แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2545). สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและ
พลศึกษาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชวลิต ชูกำแหง. (2550). การประเมินการเรียนรู้. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม:
เดือนตุลา.
- เตือนใจ เกตุษา. (2549). การสร้างแบบทดสอบ 1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 8: ภาค
วิชาการประเมินและการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทองพูล ภูสิม. (2553). การพัฒนาคุณลักษณะที่เป็นจริงและลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการ
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรณีศึกษาโรงเรียนแก
ดำวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1. วิทยานิพนธ์
ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ธิดา เลิศประสบโชค. (2547). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง
(ทหารอากาศคูทิศ). วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นำพล ณะเพทย์. (2554). ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
ที่มีต่อการเรียนรู้พลศึกษา ปีการศึกษา 2553. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผาณิต บิลมาศ. (2548). การวัดทักษะกีฬา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพลศึกษา
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชิต ภูติจันทร์. (2547). การทดสอบและการประเมินผลทางพลศึกษา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2553). *หลักการวัดและประเมินผลทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิสนุ ฟองศรี. (2554). *การประเมินทางการศึกษาแนวคิดสู่การปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ: ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ. (2551). *การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ราชศักดิ์ เอกพิชิตมาร. (2552). *ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของนักเรียนเรียนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ละเมียด กรยุทธพิพัฒน์. (2551). *หลักการจัดพลศึกษาในโรงเรียนมัธยม*. พิมพ์ครั้งที่ 3: ภาควิชาพลานามัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2527). *หลักการและวิธีการสอนพลศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2548). *รวมบทความเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ วิธีสอน และการวัดเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. (2536). *การสอนพลศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2539). *การสอนพลศึกษา*. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สุนันท์ ศลโกสุม. (2524) *การประเมินผลทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุมาลี จันทร์ชโล. (2542). *การวัดและประเมินผล*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- สุมาลี ประทุมมา (2554). *ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร และโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2553*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2553). *สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2 แพร์: หจก. แพร์ไทยอุตสาหกรรมพิมพ์.

- สมจันทร์ พรบุญ. (2548). พฤติกรรมของนักเรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
เลย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. มูลนิธิเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ. (2553). *วารสารทิศไทย*.
สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม ค.ศ. 2555, [http://www.scribd.com/doc/38871949/
tidthai-magazine-vol-2-October-December-2010](http://www.scribd.com/doc/38871949/tidthai-magazine-vol-2-October-December-2010).
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2548). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนงค์ จันใจ. (2550). *การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ออมสิน ศรีปลั่ง. (2549). *การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.*
- Ben Dyson. (2011). *Development of PE Metrics Elementary Assessments for National
Physical Education Standard 1. Measurement in Physical Education and
Exercise Science, 15: 100–118*
- Caroline Koh. (2012). *Moral development and student motivation in moral education: A
Singapore study. Australian Journal of Education, Vol. 56, No. 1, 83–101.*
- Huseyin Unlu. (2011). *Developing an Attitude Scale for the Profession of Physical
Education Teaching (ASPPED). Educational Sciences: Theory & Practice -11(41).*
- Sharon R. Phillips. (2012). *Development of an Instrument to Assess Fourth and Fifth Grade
Students' Attitudes Toward Physical Education. Measurement in Physical Education
and Exercise Science, 16: 316–327.*

ภาคผนวก ก
แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

**คู่มือการใช้แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้เป็นแบบประเมินสำหรับครูพลศึกษา เพื่อใช้ประเมินผู้เรียนทางด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เรียนวิชาพลศึกษา

2. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 8 คุณลักษณะ คือ

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย	4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง	6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย	8. มีจิตสาธารณะ

3. เกณฑ์การให้คะแนนของผู้เรียน ดังนี้

3.1 พฤติกรรมของผู้เรียนรายข้อ คือ พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำ เท่ากับ 3 คะแนน พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นบางครั้ง เท่ากับ 2 คะแนน พฤติกรรมที่ปฏิบัติน้อย เท่ากับ 1 คะแนน พฤติกรรมที่ไม่ปฏิบัติ หรือพฤติกรรมไม่ชัดเจน เท่ากับ 0 คะแนน

3.2 สรุปผลการให้คะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนรายด้านๆ 5 ข้อ คะแนนรวมระหว่าง 11-15 เท่ากับ ดีเยี่ยม คะแนนรวมระหว่าง 6-10 เท่ากับ ดี คะแนนรวมระหว่าง 1-5 เท่ากับ ผ่าน คะแนนรวม 0 เท่ากับ ไม่ผ่าน

3.3 สรุปผลการให้คะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในภาพรวม ทั้ง 8 ด้าน โดยนำผลของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ด้านมาหาค่าเฉลี่ย

ด้านที่ 8 มีจิตสาธารณะ

ที่	ชื่อ-สกุล	8. มีจิตสาธารณะ							
		1. กระตือรือร้นในการทำงานเป็นกลุ่ม	2. แบ่งปันอุปกรณ์กีฬาให้ผู้อื่นร่วมกันใช้	3. มีจิตอาสาช่วยเหลือเพื่อนและครูด้วยความยินดี เต็มใจ	4. ช่วยเหลือเก็บอุปกรณ์กีฬาที่ใช้ให้เป็นที่เรียบร้อย	5. รักษาความสะอาดของสถานที่เรียน	รวม	ผลการประเมิน	สรุปผลการประเมิน (เฉลี่ย)

ภาคผนวก ข
หนังสือแสดงความยินยอมในการเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย

หนังสือแสดงความยินยอมในการเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย

ข้าพเจ้า นายสิทธิพงษ์ ปานนาค นิสิตสาขาวิชาการจัดการเรียนนุ้พลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร อยู่ระหว่างการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างและศึกษาผลการใช้แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนนุ้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยข้าพเจ้าจะขอให้ท่านนำแบบประเมินที่สร้างขึ้น ไปประเมินผู้เรียน พร้อมทั้งจะขอสัมภาษณ์และสอบถามข้อมูลท่าน เพื่อศึกษาผลการใช้แบบประเมิน ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 15 นาที โดยมีการนัดหมายล่วงหน้า ในการสัมภาษณ์จะมีการบันทึกเทปซึ่งข้าพเจ้าจะเป็นผู้ถอดเทปด้วยตนเอง ชื่อ นามสกุลของท่าน ที่ตั้งของโรงเรียนหรือชื่อเฉพาะอื่น ๆ จะไม่ได้รับการเปิดเผย แต่จะใช้ชื่อสมมุติแทน ข้าพเจ้าจะไม่นำข้อมูลส่วนตัวของท่านไปสนทนากับเพื่อนสมาชิกหรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง ในการเข้าร่วมวิจัยนี้ไม่มีค่าตอบแทนใดๆ และไม่ว่าท่านจะเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้หรือไม่ก็ตาม จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อโรงเรียนหรือหน่วยงานของท่าน

หากท่านประสงค์ที่จะเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างและศึกษาผลการใช้แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนนุ้พลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรุณาลงรายชื่อเพื่อแสดงความยินยอมในช่องว่างที่เว้นไว้ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในดำเนินนี้

หากท่านมีข้อสงสัยหรือต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อข้าพเจ้าได้ที่โทรศัพท์หมายเลข 086-664-6066 หรือส่ง e-mail มาที่ nice_thecop@hotmail.com ข้าพเจ้าขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ ที่ท่านกรุณาให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

ลงชื่อผู้เข้าร่วมวิจัย.....ตำแหน่ง.....
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สอนรายวิชา พลศึกษา.....
 โรงเรียน.....เบอร์โทรศัพท์.....
 วันที่ .....

ลงชื่อผู้วิจัย.....

ภาคผนวก ค
แบบบันทึกการสัมภาษณ์

ภาคผนวก ง

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ไพบุลย์ ศรีชัยสวัสดิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ดร.พัชรชศักดิ์ รัชฎประจันบาน อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. นายอชิปย์ อุ่แก้ว รองผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต
4. นางจิตตราณี ประสงค์เจริญ ครูเชี่ยวชาญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
5. นางสุรีย์ อรรถกร ครูเชี่ยวชาญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ ฯ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายสิทธิพงษ์ ปานนาค
วัน เดือน ปีเกิด	24 สิงหาคม 2530
สถานที่เกิด	เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	13/30 ซ.สามัคคีธรรม ถ.กำแพงเพชร 2 แขวง จตุจักร เขต จตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2543	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนวัดหลวงท้ายตลาด จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2546	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จาก โรงเรียนอนุบาลท่าหลวง จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2549	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2553	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาพลศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2554	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชารัฐศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2556	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการจัดการเรียนรู้ พลศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ